

RAPORT
Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA POWIATU GLIWICKIEGO
OBEJMUJĄCY LATA 2023 – 2024

ZLECENIODAWCA:

POWIAT GLIWICKI

ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice
tel.: 32 332 66 00, faks: 32 231 08 22
mail: sekretariat@starostwo.gliwice.pl
www.powiatgliwicki.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING,
ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
e-mail: biuro@eko-team.com.pl
www.eko-team.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego	6
3. Stopień realizacji zadań zapisanych w programach ochrony środowiska w latach 2023 - 2024	8
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	8
3.2. Ochrona przed hałasem.....	34
3.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	36
3.4. Gospodarowanie wodami	38
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	48
3.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi.....	53
3.7. Ochrona gleb.....	55
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.....	59
3.9. Ochrona przyrody i krajobrazu	64
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	69
4. Stopień realizacji zadań w zakresie usuwania azbestu zapisanych w Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032 oraz Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032	71
5. Ocena stopnia realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu gliwickiego według wskaźników.....	78
6. Podsumowanie	90

SPIS TABEL

Tabela 1 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024	8
Tabela 2 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024.....	15
Tabela 3 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	34
Tabela 4 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	34
Tabela 5 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	36
Tabela 6 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	36
Tabela 7 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	38
Tabela 8 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	39
Tabela 9 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	48
Tabela 10 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	53
Tabela 11 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	53
Tabela 12 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	55

Tabela 13 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	55
Tabela 14 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024	59
Tabela 15 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024	59
Tabela 16 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	64
Tabela 17 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	69
Tabela 18 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	70
Tabela 19 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	72
Tabela 20 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024.....	73
Tabela 21 Analiza wskaźnikowa realizacji Aktualizacji Programu usuwania azbestu.....	77
Tabela 22 Wskaźniki Realizacji Programu ochrony środowiska	79

1. Wstęp

Podstawą formalną opracowania „Raportu...” jest umowa zawarta między EKO – TEAM Konsulting, a Powiatem Gliwickim na wykonanie pracy pt.: „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Gliwickiego obejmujący lata 2023 – 2024” (zwany dalej Raportem 2025).

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska, Starosta Gliwicki w 2022 roku projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego nr XLII/338/2022 z dnia 22 września 2022 roku.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi zapisanymi w art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu, obejmujące opis wykonanych działań, ocenę realizacji planu operacyjnego oraz ocena wskaźników efektywności Programu. Starosta Powiatu Gliwickiego powinien sporządzić raport przedstawiać Radzie Powiatu oraz przekazać do organu wykonawczego Województwa Śląskiego.

Niniejszy dokument obejmuje swym zakresem lata 2023 – 2024 i zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć ujętych w Programie Ochrony Środowiska z 2022 roku,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych zapisanych na lata 2023 – 2024,
- analizę efektywności Programów w oparciu o wskaźniki w nich określone.

Niniejszy raport jest także dwuletnim podsumowaniem „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” oraz „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032”.

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024, były to głównie dane udostępnione przez:

- Starostwo Powiatowe w Gliwicach,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach,
- Urzędy Gmin i Miast z terenu powiatu gliwickiego.
- Główny Urząd Statystyczny w Warszawie,
- Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie,
- Nadleśnictwa PGL LP z terenu powiatu gliwickiego,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,

2. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030” dokonano wyboru celów przewidzianych do osiągnięcia w zakresie poszczególnych obszarów interwencji.

Poniżej wypisano wszystkie określone cele, których osiągnięcie uwarunkowane jest realizacją poszczególnych działań ujętych w Programie.

Obszar interwencji: Ochrona powietrza i klimatu

Cele: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych
Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami

Obszar interwencji: Ochrona przed hałasem

Cel: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska

Obszar interwencji: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Obszar interwencji: Gospodarka wodno – ściekowa

Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Obszar interwencji: Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami złóż kopalin oraz udokumentowanych wód podziemnych
Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi

Obszar interwencji: Ochrona gleb

Cel: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi
Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami
Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne

Obszar interwencji: Ochrona przyrody i krajobrazu

Cele: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu

Obszar interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Cele: Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych
Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, których realizację przedstawiono w dalszej części opracowania. W poniższych zestawieniach zobrazowano, jak przebiegała realizacja zadań w latach 2023 – 2024.

W Programie Ochrony Środowiska na szczeblu powiatu w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Powiat Gliwicki, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Powiatu,
- zadania monitorowane – realizowane na terenie powiatu, niemniej jednak przez jednostki takie jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, a także przedsiębiorców czy mieszkańców (Powiat nie odpowiada za realizację tych zadań). Do zadań monitorowanych zalicza się także zadania za realizację których są bezpośrednio odpowiedzialne władze gmin powiatu gliwickiego i w związku z tym Powiat także nie ma wpływu na ich realizację.

Biorąc pod uwagę fakt, że w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z wymienionych wyżej grup, dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach i jego jednostek, ale także z gmin oraz instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autorzy niniejszego Raportu wystosowali prośby o udzielenie informacji do wszystkich jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programach Ochrony Środowiska, w zestawieniach dotyczących realizacji zadań monitorowanych.

3. Stopień realizacji zadań zapisanych w programach ochrony środowiska w latach 2023 - 2024

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 18 zadań, z czego:

- 4 własne,
- 14 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 1) oraz zadań monitorowanych (tabela nr 2).

Tabela 1 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą	W 2023 roku Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach zrealizował następujące zadania na drogach publicznych: Remonty, modernizacje nawierzchni dróg i chodników: • „Remonty nawierzchni dróg powiatowych” – wartość: 914 184,61 zł • „Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2980 S ul. Ligozy w Knurowie w rejonie połączenia z ul. Szygarską”. Wartość: 353 473,89 zł. Finansowanie: Budżet Państwa: 99 879,00 zł, Powiat: 127 594,89 zł, Gmina Knurów: 126 000,00 zł. • „Budowa chodnika wraz z remontem nawierzchni drogi powiatowej nr 2926 S ul. Górnicza w Żernicy”. Wartość: 3 603 966,66 zł. Finansowanie: Powiat: 1 801 983,33 zł, Gmina Pilchowice: 1 801 983,33 zł, • „Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2931 S ul. Wiejska w Kuźni Nieborowskiej – etap II”. Wartość: 385 558,35 zł. Finansowanie: Powiat: 192 779,18 zł, Gmina Pilchowice: 192 779,17 zł; Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego • „Bieżące utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej przy drogach powiatowych powiatu gliwickiego” – wartość: 77 490,00 zł, • „Wycinka drzewa w ciągu drogi powiatowej nr 2980 S ulica Ligozy w Knurowie” – wartość: 1 500,00 zł, • „Wycinka i pielęgnacja drzew w ciągu dróg powiatowych” (25 szt. wycinka, 140 szt. pielęgnacja) – wartość: 78 408,00 zł, • Frezowanie pni pozostałych po przeprowadzonej wycince drzew rosnących w ciągu dróg powiatowych wraz z usługą brakarską” – wartość: 20 520,00 zł, • „Dostawa oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego przeznaczonych do ustawienia na drogach powiatowych” – wartość: 7 257,00 zł, • „Wykonanie i montaż oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego przeznaczonych do ustawienia na drodze powiatowej nr 2935 S ul. Powstańców w Sośnicowicach” – wartość: 18 742,74 zł, • „Awaryjne wykonanie i dostawa oznakowania pionowego z przeznaczeniem do ustawienia na drodze powiatowej nr 2913 S w związku z koniecznością ograniczenia nośności na obiekcie mostowym” – wartość: 4 404,63 zł, • „Wykonanie i dostawa oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego przeznaczonych do ustawienia na drogach powiatowych” – wartość: 79 296,87 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• „Naprawa w trybie awaryjnym uszkodzonej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 2905 S ul. Gliwicka / ul. Wyzwolenia z drogą gminną ul. Wyszyńskiego w Pyskowicach” – wartość: 61 254,00 zł, • „Opracowanie projektów zmiany stałej organizacji ruchu na drogach powiatowych” (14 projektów) – wartość: 34 563,00 zł, • „Wykonanie przeglądów rozszerzonych obiektów inżynierskich w ciągu dróg powiatowych na terenie powiatu gliwickiego” – wartość: 11 777,25 zł, • „Wykonanie przeglądów pięcioletnich dróg powiatowych powiatu gliwickiego” – wartość: 11 610,43 zł, • „Zakup aktywnych znaków C-9 z aktywnymi pylonami” – wartość: 8 241,00 zł; Opracowanie dokumentacji • „Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 2950 S (ul. Wilkowicka) nad torami PKP w miejscowości Toszek” – wartość: 64 575,00 zł, • „Opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego dla zadania pn.: Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 2981 S ul. 1 Maja z drogą powiatową nr 2982 S ul. Wilsona w Knurowie” - wartość: 17 220,00 zł. Finansowanie: Powiat: 8 610,00 zł, Gmina: Knurów: 8 610,00 zł, • „Opracowanie koncepcji rozbudowy drogi powiatowej nr 2981 S ul. 1 Maja od skrzyżowania z drogą gminną nr 370005 S ul. Aleja Lipowa do skrzyżowania z drogą gminną nr 370001 S ul. 26 Stycznia w Knurowie” - wartość: 104 550,00 zł. Finansowanie: Powiat: 52 275,00 zł, Gmina: Knurów: 52 275,00 zł, • „Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2925 S ul. Smolnicka w Leboszowicach – dokumentacja projektowa” - wartość: 73 431,00 zł. Finansowanie: Powiat: 36 715,50 zł, Gmina Pilchowice: 36 715,50 zł, • „Budowa oznakowanego przejścia dla pieszych w ciągu ul. Kościuszki w Bojszowie w rejonie ul. Kościelnej – dokumentacja projektowa” - wartość: 33 333,00 zł. Finansowanie: Powiat: 16 666,50 zł, Gmina Rudziniec: 16 666,50 zł, • „Modernizacja drogi powiatowej nr 2945 S na odcinku Rzeczyce – Ligota Łabędzka – dokumentacja projektowa” - wartość: 320 000,00 zł. Finansowanie: Powiat: 160 000,00 zł, Gmina Rudziniec: 160 000,00 zł. Inne zadania • „Trzykrotne koszenie traw, chwastów i samosiewek przy drogach powiatowych powiatu gliwickiego” – wartość: 487 528,23 zł, • „Sprzątanie pasa drogowego dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Gliwickiego” – wartość: 21 008,11 zł, • „Mechaniczna ścinka poboczy przy drodze powiatowej nr 2958 S Świbie – Wiśnicze” – wartość: 35 922,15 zł, • „Mechaniczna ścinka poboczy przy drodze powiatowej nr 2918 S Rudno – Rudziniec” – wartość: 22 474,56 zł, • „Mechaniczna ścinka poboczy przy drodze powiatowej nr 2909 S Chudów – Ornontowice” – wartość: 16 137,60 zł, • „Mechaniczna ścinka poboczy w ciągu dróg powiatowych nr 2918 S na odcinku od DK 40 do tablicy miejscowości Chechło i nr 2913 S na odcinku od DK 94 do DW 901” – wartość: 58 449,60 zł, • Aktualizacja operatów wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych oraz odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z pasa drogowego dróg powiatowych nr: 2958 S, 2947 S oraz 2913 S – wartość: 15 129,00 zł, • Wydatki na roboty zlecone w zakresie zimowego utrzymania dróg (odsnieżanie, wykonanie wierceń dla osadzenia palików do zapór przeciwnieźnych) – wartość: 540 129,60 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		- Wykonanie nasadzeń rekompensacyjnych w postaci nowych drzew w zamian za zrealizowane wycinki (16 szt.) – wartość zakupionych sadzonek: 4 790,00 zł (nasadzenia zrealizowane w siłach własnych), „Zakup i dostawa mieszanki mineralno – bitumicznej „na zimno” (mieszanka dostosowana do warunków na zimno)” – dwa zamówienia o łącznej wartości: 38 695,39 zł, „Inwentaryzacja danych drogowych do ewidencji dróg powiatowych wraz z wprowadzeniem danych do komputerowej ewidencji dróg prowadzonej w programie SIBView5 – 45,950 km” – wartość: 28 259,25 zł. Łącznie w 2023 roku zmodernizowanych lub wyremontowanych 0,9355 km dróg powiatowych. Długość odcinków, na których nastąpiła segregacja ruchu (nowe chodniki, ścieżki pieszo – rowerowe oraz ścieżki rowerowe) wyniosła 1,15 km. W 2024 roku Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach zrealizował następujące zadania na drogach publicznych: Remonty, modernizacje nawierzchni dróg i chodników: - Rozbudowa drogi powiatowej nr 2927 S ul. Olchowa w Żernicy, wartość: 2 512 915,71 zł, finansowanie: budżet państwa 1 182 366,45 zł, powiat 673 748,60 zł, gmina Pilchowice 656 800,66 zł. - Remont dróg powiatowych nr 2918 S i 2960 S oraz remont chodnika przy drodze powiatowej nr 2991 S w zakres zadania wchodziły: - Remont drogi powiatowej nr 2918 S Chechło – Proboszczowice (na odcinku o łącznej długości ok. 1785 mb), wartość: 1 472 596,93 zł, finansowanie: budżet państwa 223 527,98 zł, powiat 1 249 068,95 zł. - Remont drogi powiatowej nr 2960 S Sarnów – Świbie (na odcinku o długości ok. 960 mb), wartość: 1 112 696,75 zł, finansowanie: budżet państwa: 1 030 817,67 zł, powiat: 81 879,08 zł. - Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2991 S ul. Łabędzka w Kozłowie (na odcinku o długości ok. 358 mb), wartość: 395 285,10 zł, finansowanie: budżet państwa: 136 170,22 zł, powiat: 259 114,88 zł. - Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu w Pyskowicach i w Paniówkach w zakres zadania wchodziły: - Budowa chodnika wraz z oświetleniem wzdłuż drogi powiatowej nr 2905 S ul. Gliwickiej w Pyskowicach (o długości ok. 250 mb), wartość: 1 171 072,09 zł, finansowanie: budżet państwa: 706 553,34 zł, powiat: 232 643,75 zł gmina Pyskowice: 231 875,00 zł. - Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2911 S ul. Darwina w Paniówkach o długości (613 mb), wartość: 1 511 717,99 zł finansowanie: budżet państwa: 909 260,30 zł, powiat: 602 457,69 zł. - Remont drogi powiatowej nr 2913 S od mostu nad Kanałem Gliwickim do Taciszowa (na odcinku o łącznej długości ok. 916 mb), wartość: 553 751,35 zł, finansowanie: budżet państwa: 276 845,24 zł, powiat: 276 906,11 zł. - Rozbudowa drogi powiatowej nr 2910 S na odcinku Przyszowice – Chudów – odcinek II –wartość: 13 928 753,47 zł, finansowanie: budżet państwa: 7 295 099,06 zł, powiat: 2 133 654,41 zł, gmina Gierałtowiec: 4 500 000,00 zł. - Przebudowa drogi powiatowej nr 2939 S w Poniszowicach wartość: 7 239 780,00 zł, finansowanie: budżet państwa: 6 877 791,00 zł, powiat: 361 989,00 zł. - Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2925 S ul. Smolnicka w Leboszowicach (o długości ok. 450 mb) – wartość: 1 192 734,76 zł, finansowanie: powiat: 596 367,38 zł, gmina Pilchowice: 596 367,38 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Remonty nawierzchni dróg powiatowych masą bitumiczną na gorąco – wartość: 617 401,61 zł. • Remonty nawierzchni dróg powiatowych emulsją i grysami – wartość: 257 119,20 zł. • Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 2925 S w Leboszowicach od mostu na rzece Bierawce do przejazdu kolejowego (o długości 870 mb) – wartość: 641 324,89 zł. • Remont drogi powiatowej nr 2925 S na odcinku pomiędzy Leboszowicami a Pilchowicami (na odcinku o łącznej długości 720 mb) – wartość: 268 294,98 zł. • Remont drogi powiatowej nr 2949 S na odcinku Niekarmia – Poniszowice (o łącznej długości 1 050 mb) – wartość: 804 434,76 zł. • Remont drogi powiatowej nr 2913 S na odcinku Kleszczów – Taciszów (o łącznej długości 1 060 mb) – wartość: 699 715,02 zł. • Remont drogi powiatowej nr 2913 S na odcinku Taciszów – Bycina o długości 380 mb (do przejazdu kolejowego) – wartość: 265 538,55 zł. • Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 2939 S w Poniszowicach o długości 40 mb – wartość: 37 908,60 zł. • Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 2950 S (ul. Wilkowska) nad torami PKP w miejscowości Toszek wraz z nadzorem – wartość: 1 564 056,19 zł. • Remont obiektu mostowego o numerze JN1 01015128 w miejscowości Ligota Toszecka w ciągu drogi powiatowej nr 2949 S – wartość: 63 982,18 zł. • Wymiana krawężników w ciągu drogi powiatowej nr 2980 S ul. Książenicka w Knurowie – wartość: 44 006,57 zł. • Wymiana obrzeży w ciągu drogi powiatowej nr 2980 S ul. Książenicka w Knurowie – wartość: 24 796,80 zł. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego • Bieżące utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej przy drogach powiatowych powiatu gliwickiego – wartość: 76 014,00 zł. • Wykonanie i dostawa oznakowania pionowego z przeznaczeniem do ustawienia na drogach powiatowych – wartość: 107 939,27 zł. • Wykonanie i montaż przy drogach powiatowych elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego (bariery ochronne stalowe) – wartość: 31 448,64 zł. • Wykonanie i dostawa oznakowania pionowego z przeznaczeniem do ustawienia na drogach powiatowych nr: 2913 S, 2910 S i 2932 S – wartość: 5 291,46 zł. • Wykonanie pasów wibracyjno – akustycznych w ciągu drogi powiatowej nr 2991 S ul. Łąbedzka w Kozłowie – wartość: 6 199,20 zł. • Awaryjne wykonanie i dostawa oznakowania pionowego z przeznaczeniem do montażu na wiadukcie kolejowym znajdującym się w ciągu drogi powiatowej nr 2913 S – wartość: 503,07 zł. • Wykonanie oznakowania pionowego z przeznaczeniem do ustawienia na drodze powiatowej nr 2982 S ul. Szpitalna przy ul. Ułanów w Knurowie – wartość: 922,50 zł. • Demontaż 2 szt. sygnalizatorów ulicznych wraz z odłączeniem w rozdzielnicach na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 2982 S ul. Szpitalna z ul. Wilsona w Knurowie – wartość: 599,05 zł. • Wycinka drzew w ciągu dróg powiatowych – wartość: 84 069,03 zł. • Wykonanie cięć pielęgnacyjnych drzew rosnących w ciągu dróg powiatowych – wartość: 63 064,56 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		- Wykonanie cięć pielęgnacyjnych drzew w ciągu drogi powiatowej nr 2910 S Przyszowice – Chudów – wartość: 3 780,00 zł. Inne zadania - Wykonanie rocznego (podstawowego) przeglądu dróg powiatowych powiatu gliwickiego – wartość: 11 610,43 zł. - Wykonanie przeglądów obiektów inżynierskich w ciągu dróg powiatowych na terenie powiatu gliwickiego – wartość: 8 354,16 zł. - Zakup 24 szt. sadzonek z przeznaczeniem do nasadzenia na drogach powiatowych – wartość: 3 168,00 zł. - Mechaniczna ścinka poboczy przy drogach powiatowych – wartość: 101 362,81 zł. - Zabudowa krawężników w ciągu drogi powiatowej nr 2989 S ul. Konopnickiej w Toszku – wartość: 33 234,60 zł. - Przebudowa miejsc postojowych zlokalizowanych w pasie drogowym drogi powiatowej nr 2913 S ul. Pniowska w Paczynie – wartość: 129 666,60 zł. Łącznie w 2024 roku zmodernizowanych lub wyremontowanych 11,77 km dróg powiatowych. Długość odcinków, na których nastąpiła segregacja ruchu (nowe chodniki, ścieżki pieszo – rowerowe oraz ścieżki rowerowe) wyniosła 5,35 km.
2.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	W 2023 roku zrealizowano następujące zadania: „Termomodernizacja domów pomocy społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach oraz „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej z elementami zagospodarowania terenu”. Przedmiotem zadania była termomodernizacja siedzib obydwu DPS, obejmująca nie tylko wykonanie ociepleń i izolacji przeciwwilgociowych, ale także m. in. instalację odnawialnych źródeł energii, prace konserwatorskie i remontowe, wymianę ogrodzeń, budowę budynku gospodarczego na terenie "Zameczku" oraz inne prace w otoczeniu budynków. Wykonano roboty budowlane II i III (końcowego) etapu inwestycji, na które składały się m. in.: - w DPS "Zameczek" w Kuźni Nieborowskiej - renowacja elewacji budynku głównego oraz budynku zaplecza kuchni, docieplenie oraz izolacja przeciwwilgociowa stropu magazynu kotłowni olejowej, remont pomieszczeń piwnicznych, budowa budynku gospodarczego, wymiana nawierzchni drogi wewnętrznej i chodników wraz z oświetleniem oraz ogrodzenia zewnętrznego; - w DPS "Ostoja" w Sośnicowicach - roboty ogólnobudowlane, prace renowacyjne, montaż pompy ciepła, wykonanie kanalizacji deszczowej, wymiana ogrodzenia frontowego i wokół parku. Całkowity koszt zadania wyniósł 911 610,01 zł, w tym 6 300 000 zł dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. "Termomodernizacja budynku przychodni zdrowia w Pyskowicach przy ul. Wojska Polskiego 10" W ramach realizacji zadania wykonano całość robót budowlanych, czyli m.in.: docieplenie ścian fundamentowych, stropodachu oraz stropów pod łącznikami, wymianę okien i drzwi, naprawę schodów i pochylni, wymianę nawierzchni na chodnikach, wykonanie ogrodzenia atrium i modernizację instalacji odgromowej. Zadanie wpłynęło na poprawę sprawności technicznej budynku, co będzie skutkowało poprawą efektywności cieplnej i ograniczeniem kosztów związanych z opłatami za ogrzewanie. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 468 896,63 zł, w tym 1 960 000,00 zł dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
3.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie	Zakres działań w ramach edukacji ekologicznej obejmował organizację konkursów, wydarzeń, konferencji, wykładów i warsztatów związanych z edukacją ekologiczną oraz informowanie i doradztwo ekologiczne (ochrona środowiska, jakość powietrza, emisje, gospodarowanie odpadami, woda i ścieki, odnawialne źródła energii).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zrealizowano w 2023 roku następujące przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej: 1. Zorganizowano konkurs „Powiat Przyjazny Środowisku”. Celem konkursu jest m.in. promowanie działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska, promocja innowacyjnych, oryginalnych i ekologicznych przedsięwzięć lokalnych. Zgłoszonych zostało 10 wniosków z 6 gmin, w tym: • z gminy Gierałtów – 2, • z gminy Pilchowice – 1, • z gminy Pyskowice – 1, • z gminy Rudziniec – 2, • z gminy Toszek – 1, • z gminy Wielowieś – 3. Na podstawie oceny przedłożonych wniosków wyłoniona przez Zarząd Powiatu Gliwickiego komisja wybrała trzy najlepsze zadania /projekty tj. • Zadanie pn. „Blżej przyrody. Sekrety drzew”; gm. Gierałtów – 20 000,00 zł; • Zadanie pn.: „Rewitalizacja i modernizacja zbiornika wodnego oraz zwiększenie bioróżnorodności roślin i zwierząt w sołectwie Kleszczów”; gm. Rudziniec – 15 000,00 zł; • Zadanie pn.: „Rozwój przez zabawę – „Eko Park” Wielowieś”; gm. Wielowieś – 10 000,00 zł. 2. Zorganizowano akcję Sprzątamy Powiat Gliwicki - w 2023 r. odbyła się ona w dwóch etapach: Etap I konkurs na ulotkę oraz konkurs plastyczny - Konkurs na pracę plastyczną skierowany został do jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego: uczniów szkół specjalnych oraz mieszkańców domów pomocy społecznej. Konkurs na ulotkę skierowany został do uczniów Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Knurowie, Zespołu Szkół m. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach. Etap II akcja w terenie – sprzątanie terenu nad zbiornikiem Pławniowice. 10 października 2023 r. uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie oraz Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach posprzątały teren wokół Zbiornika Pławniowice Małe. 3. Materiały o charakterze edukacyjnym – ulotki • CHRONIMY POWIAT GLIWICKI PRZED ODPADAMI”, „MNIEJ ODPADÓW, CZYSTSZE POWIETRZE”- zwycięski projekt ulotki w konkursie w ramach akcji „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2023”. Ulotka rozprowadzona została z grudniowym wydaniem „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”- 8 000 egzemplarzy. • „Z kart geologicznej historii powiatu gliwickiego: MAMUT WIELKI” - 1000 egzemplarzy. 4) Przy współudziale Miejskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Pyskowicach oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie zorganizowano wystawę „Czas mamuta”.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Zrealizowano w 2024 roku następujące przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej: 1. Zorganizowano konkurs „Powiat Przyjazny Środowisku”. Zgłoszonych zostało 10 wniosków z 6 gmin, w tym: • z gminy Gierałtów – 3, • z gminy Pilchowice – 2, • z gminy Pyskowice – 1, • z gminy Rudziniec – 1, • z gminy Toszek – 1, • z gminy Sośnicowice – 2. Na podstawie oceny przedłożonych wniosków wyłoniona przez Zarząd Powiatu Gliwickiego komisja wybrała trzy najlepsze zadania /projekty tj. • Zadanie pn. „Sołecki festiwal roślin przy smolnickiej ścieżce sensorycznej”; gm. Sośnicowice – 20 000,00 zł; • Zadanie pn.: „Blżej przyrody. Na tropie leśnych zwierząt”; gm. Gierałtów – 15 000,00 zł; • Zadanie pn.: „„EKO-LOGICZNE PILCHOWICE”; gm. Pilchowice – 10 000,00 zł. 2. Zorganizowano akcję Sprzątamy Powiat Gliwicki - 20 września 2024 r. przeprowadzona została na terenie: Knurów, Pyskowice, Pilchowice, Kuźni Nieborowskiej i Sośnicowice akcja „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2024”. W akcji uczestniczyli uczniowie i mieszkańcy powiatowych jednostek organizacyjnych: • Zespołu Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, • Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie, • Zespołu Szkół Specjalnych w Knurowie, • Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach, • Zespołu Szkół Specjalnych w Pyskowicach, • Domu Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach, • Domu Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej, • Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży w Pilchowicach. Uczniowie i mieszkańcy sprząтали tereny znajdujące się w granicach administracyjnych miejscowości, w której położona jest dana placówka. Powiat zapewnił środki konieczne do przeprowadzenia akcji, tj. worki na odpady zmieszane i segregowane, rękawice i odbiór zebranych odpadów, a także plakaty promujące to przedsięwzięcie. Dla uczestników za udział w akcji został przygotowany drobny upominek. Przygotowanie akcji i bezpośredni nadzór nad jej przebiegiem sprawowali dyrektorzy danej jednostki. Dyrektorzy jednostek wyznaczyli miejsca sprzątania, uwzględniając teren wokół szkół i DPS – ów. Ponadto w ramach akcji ogłoszono: • konkurs na ulotkę skierowany do uczniów Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie, Zespołu Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach; • konkurs na pracę plastyczną skierowany do jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego: uczniów szkół specjalnych oraz mieszkańców domów pomocy społecznej. 3. Materiały o charakterze edukacyjnym – ulotki „NIE ŚMIECIMY, SPRZĄTAMY, O NASZ POWIAT DBAMY!”- ulotki, których projekt nagrodzono w konkursie w ramach akcji „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2024”;

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		zostały przekazane do jednostek biorących udział w akcji i urzędów gmin powiatu gliwickiego, zwycięski projekt został również opublikowany na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Gliwicach.
4.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu gliwickiego	W okresie raportowania dokonano instalacji odnawialnych źródeł energii w następujących obiektach: - DPS „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej – instalacja fotowoltaiczna, - DPS „Ostoja” w Sośnicowicach – pompa ciepła, - Zespół Szkół im. I. J. Paderewskiego w Knurowie przy ul. 1 Maja 21 – instalacja fotowoltaiczna. Łącznie na koniec okresu raportowania w obiektach powiatowych funkcjonowały 2 instalacje fotowoltaiczne oraz 2 pomy ciepła. W 2023 roku wykonano kompleksowe opracowanie Programu funkcjonalno – użytkowego w zakresie odnawialnych źródeł energii dla wszystkich jednostek powiatu gliwickiego, w ramach projektu „Wdrożenie OZE w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego - etap I”. Projekt ma na celu zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez realizację systemów pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznych na potrzeby funkcjonowania powiatu gliwickiego i jego jednostek organizacyjnych. W ramach projektu przewidziano dwa główne zakresy (łącznie 9 instalacji Odnawialnych Źródeł Energii): - modernizacja źródeł ciepła w 3 obiektach (Rodzinny Dom Dziecka w Bojszowie, Zespół Szkół nr 2 w Knurowie i Starostwo Powiatowe w Gliwicach) poprzez montaż powietrznych pomp ciepła ze zbiornikami buforowymi; 6 instalacji fotowoltaicznych z magazynami energii w Bojszowie przy Rodzinnym Domu Dziecka (ok. 25,76 kW) i mieszkaniach treningowych (ok. 27,6 kW), w Knurowie przy Zespole Szkół Zawodowych nr 2 (ok. 49,68 kW) i Zespole Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego (ok. 12,88 kW) oraz przy Starostwie Powiatowym w Gliwicach (2 instalacje o łącznej mocy ok. 76,36 kW). Realizacja planowana jest w 2025 r. Na realizację projektu uzyskano dofinansowanie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Działania 10.6 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii - projekty inne niż grantowe i parasolowe – ZIT: 3 614 200,00 zł (wartość projektu: 4 252 000,00 zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 2 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Gierałtowiec W 2023 roku, w ramach Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowiec przyznanych zostało 135 dotacji do wymiany kotłów centralnego ogrzewania. Dotacje przyznano na wymianę nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na: 68 pomp ciepła, 56 kotłów gazowych, 8 kotłów na biomasę, 3 kotłów elektrycznych.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Łączne nakłady na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania w budynkach mieszkalnych w 2023r. wyniosły 562 232,72zł. W 2024 r. w ramach Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowiec przyznanych zostało 135 dotacji do wymiany kotłów centralnego ogrzewania. Dotacje przyznano na wymianę nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na: • 60 kotłów gazowych, • 29 kotłów na biomasę, • 23 pompy ciepła. Łączne nakłady na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania w budynkach mieszkalnych w 2024 r. wyniosły 494 550,00 zł. Knurów W roku 2023 udzielono 79 dotacji celowych na wymianę źródła ciepła z nieekologicznych na energooszczędne, w tym: 45 dotacji na zakup kotła gazowego, 29 na zakup pompy ciepła, 3 na zakup kotła węglowego klasy ekodesign oraz 2 dotacje na zakup ogrzewania elektrycznego. Łączna kwota udzielonych w 2023 roku dotacji wyniosła 515 585,34 zł. W roku 2024 udzielono 38 dotacji celowych na wymianę źródła ciepła z nieekologicznego na energooszczędne, w tym: 21 dotacji na zakup kotła gazowego, 9 na zakup pompy ciepła, 8 na zakup kotła na paliwo stałe opalanego biomasą. Łączna kwota udzielonych w 2024 roku dotacji wyniosła 249 209,21 zł. Pilchowice W okresie 2023-2024 wymieniono 87 źródeł ciepła. Pyskowice Gmina prowadziła dofinansowanie do modernizacji systemów grzewczych dla indywidualnych odbiorców mieszkań w ramach Programu „Ciepłe mieszkanie” realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W ramach programu w 2024 r. zawarto 7 umów o dofinansowanie inwestycji. Rudziniec W ramach realizowanego w okresie raportowania zadania pod nazwą: „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy Rudziniec w ramach Programu Ograniczania Emisji dla gminy Rudziniec” zrealizowano 95 inwestycji polegających na wymianie źródeł ciepła, w tym: • wymiana kotłów węglowych na kotły węglowe tzw. V klasy – 11 szt., • wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe – 6 szt., • wymiana kotłów węglowych na kotły na biomasę – 28 szt., • ogrzewanie elektryczne – 3 szt., • pompy ciepła – 46 szt., • na biomasę – 28 szt., • kotły zgazowujące drewno – 1 szt. Sośnicowice W roku 2023 realizowano modernizację źródeł ciepła w 35 budynkach indywidualnych. Toszek W grudniu 2022 r. Gmina Toszek złożyła wniosek dla gmin o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” na kwotę 2.250.000,00 zł do WFOŚiGW. Program obejmuje wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Okres realizacji przedmiotowego programu na szczeblu ogólnokrajowym określono na lata 2022-2026. W Gminie Toszek realizacja przedmiotowego programu przypada na lata 2023-2024.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Ostatecznie toszecki samorząd otrzymał wnioskowane dofinansowanie i w czerwcu 2023 r. zawarto umowę dotacyjną. Program obejmuje wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Od 19 czerwca 2023 r. Gmina ogłosiła nabór wniosków dla swoich mieszkańców o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. W roku 2023 zostało złożonych 8 wniosków o dofinansowanie, a w roku 2024 – 15 wniosków. Dotację otrzymało ostatecznie 10 beneficjentów na łączną kwotę 75.800,99 zł. Wielowieś Nie realizowano w okresie raportowania.
2.	Opracowanie programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Marszałek Województwa Śląskiego W okresie raportowania obowiązywał <i>Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego</i>, uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 r., zaktualizowany Uchwałą Nr VI/62/8/2023 Sejmik Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. Gminy powiatu gliwickiego co roku przekładają Marszałkowi Województwa Śląskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony środowiska w Krajowicach sprawozdania z realizacji Programu.
3.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg wojewódzkich, krajowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad W 2023 roku na autostradzie A4, jezdnia prawa, km 303,450 do 307,850 wykonano zabieg wyrównujący (obejmujący warstwę ścieralną i częściowo warstwę wiążącą nawierzchni) na całej szerokości jezdni, nawierzchnia z mastyksu grysowego, koszt 9 668,527 tys. zł, finansowane ze środków budżetu Państwa, Od 2023 r. trwa modernizacja drogi DK94 na odcinku gminy Pyskowice od km 241+926 do 244+050 km wraz z budową dróg rowerowych. Zrealizowano remonty cząstkowe nawierzchni na drogach krajowych i autostradach: • autostrada A4 – 1313,50 m² – 149 500 zł (gm. Sośnicowice), • autostrada A1a – 588,16 m² – 36 352,70 zł (gm. Knurów), • drogi krajowe DK94, DK40 – 119 m² – 14 960 zł (gm. Toszek), • drogi krajowe DK94, DK40 – 119 m² – 14 690 zł (gm. Pyskowice), • droga krajowa DK78 – 31,25 m² – 3 928 zł (gm. Pilchowice), • autostrada A4 – 1059,75 m² – 133 232 zł, droga krajowa DK40 – 993,88 m² • 124 950 zł, droga krajowa DK88 – 5 m² – 628 zł (gm. Rudziniec). Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach W okresie raportowania realizowano następujące zadania: • Rozbiórka i budowa mostu nad ciekiem bez nazwy w ciągu DW 907 w km 39+748 w m. Kieleczka, • Budowa chodnika oraz przebudowa drogi wojewódzkiej nr 921 w gminie Pilchowice, planowane zakończenie robót styczeń 2026 r., • Przebudowa DW 408 na odcinku od m. Gliwice do granicy województwa, etap I budowa obwodnicy Sośnicowice (budowa nowego ciągu drogi od km 0+0,00 Węzeł autostradowy Ostropa do km 6+760,00), planowane zakończenie robót listopad 2025 r., • Remont nawierzchni DW 408 na długości 2,74 km, • Remont nawierzchni DW 901 o łącznej długości 7,11 km,

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Remont nawierzchni DW 921 0 łącznej długości 2,94 km). Gierałtowiec W okresie raportowania wykonano następujące zadania: • Budowa odwodnienia łącznika ul. Ks. Pogrzeby i ul. Spółdzielczej w Przyszowicach za kwotę 75 034,32 zł, • Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w ul. K. Miarki w Przyszowicach za kwotę 37 761,00 zł, • Przebudowa ul. Brzezina w Gierałtowiecach na długości 0,66 km za kwotę 504 838,74 zł, • Remont nawierzchni dróg gminnych za kwotę 955 813,20 zł, w tym: ○ ul. Brzezina w Chudowie i Gierałtowiecach (odc. dł. 563 mb), ○ ul. Pionka w Gierałtowiecach (o dc. dł. 213 mb), ○ ul. Graniczna w Gierałtowiecach (odc. dł. 277 mb), ○ ul. Ogrodowa w Paniówkach (odc. dł. 390 mb), ○ ul. Kwiatowa w Chudowie (odc. dł. 320 mb), ○ ul. Kolonia Beksza w Gierałtowiecach (odc. dł. 50 mb), ○ łącznik ulic Szkolnej i Topolowej w Chudowie (odc. dł. 342 mb), ○ ul. Górnicza w Chudowie (odc. dł. 68 mb), ○ ul. Brzeg w Przyszowicach (odc. dł. 54 mb). Knurów W roku 2023 wybudowano kolejne odcinki dróg dla rowerów, tj.: • odcinek drogi dla rowerów o długości 207,5 mb, wykonany w ramach zadania pn.: "Budowa drogi pomiędzy ul. Lotników i Aleją Lipową w Knurowie"; • odcinek drogi dla rowerów o długości 35,5 mb, wykonany w ramach zadania pn.: "Przebudowa ul. Aleja Lipowa w Knurowie - II Etap przebudowy drogi łączącej drogi powiatowe nr 2981 S (ul. 1 Maja) i nr 2982 S (ul. Szpitalna)". W 2023 roku realizowano następujące zadania: • Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej Nr 2980S ul. Ligozy w Knurowie w rejonie połączenia z ul. Szygarską za kwotę 126 000,00 zł, • Budowa drogi lokalnej pomiędzy ul. Dworcową oraz ul. Sienkiewicza i ks. Koziółka w Knurowie za kwotę 266 910,00 zł, • Budowa obwodnicy od ul. Szpitalnej do ul. Rybnickiej w Knurowie – II Etap: Budowa odcinka drogi łączącej KSSE z ul. Rakoniewskiego za kwotę 154 291,20 zł, • Przebudowa ul. Przemysłowej w Knurowie za kwotę 7 656 542,66 zł, • Przebudowa ul. Al. Lipowa w Knurowie - II Etap przebudowy drogi łączącej drogi powiatowe: nr 2981S (ul. 1 Maja) i nr 2982S (ul. Szpitalna) za kwotę 608 361,16 zł, • Budowa drogi pomiędzy ul. Lotników i Aleją Lipową za kwotę 2 222 927,21 zł, • Przebudowa odcinka ul. Sienkiewicza w rejonie skrzyżowania z ul. Karłowicza w Knurowie wraz z drogami bocznymi za kwotę 805 621,83 zł, • Przebudowa ul. 26 Stycznia w Knurowie - I Etap, polegający na połączeniu drogi powiatowej ul. 1 Maja z ul. Szpitalną za kwotę 1 802 516,98 zł, • Przebudowa ul. Różanej w Knurowie za kwotę 93 000,30 zł, • Budowa miejsc postojowych w rejonie ul. Armii Krajowej w Knurowie za kwotę 1 634 969,88 zł,

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		- Przebudowa chodników na terenie miasta za kwotę 431 595,63 zł, - Budowa chodnika łączącego plac zabaw z nowo wybudowanym Centrum Przesiadkowym w Knurowie – Szczygłowicach za kwotę 99 706,35 zł, - Budowa ul. Szkolnej w Knurowie za kwotę 76 260,00 zł. W 2024 roku realizowano następujące zadania: - Budowa obwodnicy od ul. Szpitalnej do ul. Rybnickiej w Knurowie. II Etap: Budowa odcinka drogi łączącej KSSE z ul. Rakoniewskiego za kwotę 3 159 469,16 - Wykonanie dróg z płyt betonowo - ażurowych za kwotę 2 135 410,44 zł, - Przebudowa ul. Bojowej w Knurowie wraz z budową oświetlenia ulicznego za kwotę 2 088 090,21 zł, - Przebudowa ul. Słonecznej w Knurowie za kwotę 1 787 268,77 zł, - Przebudowa ul. 26 Stycznia w Knurowie - I Etap polegający na połączeniu drogi powiatowej ul. 1 Maja z ul. Szpitalną za kwotę 3 363 851,45 zł, - Budowa ul. Tęczowej w Knurowie za kwotę 1 945 709,39 zł. Pilchowice W okresie raportowania wykonano m. in. następujące zadania: - Przebudowa drogi gminnej ul. Olchowej w Żernicy na długości 140 mb, - Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Jesionowej w Pilchowicach na długości 389 mb, - Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Górniczej w Żernicy na długości 115 mb, - Przebudowa drogi bocznej od ul. Wielopole na działce 567/190 w Pilchowicach na długości 81 mb, - Przebudowa drogi bocznej od ul. Wielopole na działkach 191 i 194 w Pilchowicach na długości 202 mb, - Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Smolnickiej w Leboszowicach – II etap na długości 245 mb, - Przebudowa drogi wewnętrznej: łącznika między ul. Nieborowską a ul. Górniczą w Żernicy na długości 108 mb, - Przebudowa drogi bocznej od ul. Bierawka na działce nr 414/182 w Pilchowicach na długości 110 mb, - Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Słonecznej w Żernicy na długości 6 mb, - Przebudowa drogi gminnej ul. Skatowej w Nieborowicach na długości 289 mb, - Przebudowa drogi gminnej ul. Karola Miarki w Wilczy na długości 370 mb, - Przebudowa drogi gminnej ul. Karola Miarki w Wilczy na długości 350 mb. Pyskowice W okresie raportowania realizowano następujące inwestycje: - przebudowa ul. Poddębie, - wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa chodnika przy ul. Traugutta i Czechowickiej”; - wykonanie Programu Funkcjonalno Użytkowego dla zadania „Budowa traktów pieszo rowerowych i rowerowych wraz z przebudową fragmentów dróg w Dzierżnie oraz północnej i południowej części Pyskowic”; - remont obiektu mostowego w ciągu ul. Wiejskiej; - ukończenie kompleksowej przebudowy ciągu ulic kard. St. Wyszyńskiego – Armii Krajowej – Mickiewicza;

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		- kompleksowa przebudowa ciągu dróg – ul. Szopena i Kazimierza Wielkiego - rozpoczęcie przebudowy ul. gen. Wł. Sikorskiego. Rudziniec W okresie raportowania wykonano m. in. następujące zadania: - Przebudowa nawierzchni ulicy Zielonej w Chechle na długości 0,195 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Kwiatowej w Chechle na długości 0,045 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Stawowej w Łączy na długości 0,09 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Wąskiej w Pławniowicach na długości 0,219 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Kasztanowej w Łanach na długości 0,197 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Młyńskiej w Niewieszu na długości 0,144 km, - Przebudowa nawierzchni tzw. Obwodnicy Niekarmii na długości 0,48 km, - Przebudowa nawierzchni bocznej ulicy Rolniczej w Chechle na długości 0,07 km, - Przebudowa nawierzchni bocznej ulicy Nowowiejskiej w Słupsku na długości 0,100 km, - Przebudowa nawierzchni ulicy Jasnej w Poniszowicach na długości 0,092 km, - Przebudowa nawierzchni ulic Leśnej i Krótkiej w Pławniowicach na długości 0,273 km, - Remont ulicy Młyńskiej w Łanach na długości 0,701 km, - Remont ulicy Regat w Niewieszu na długości 0,445 km. Sośnicowice W 2023 roku realizowano zadanie pn.: „Budowa drogi przy ul. Smolnickiej w Sośnicowicach wraz z kanalizacją deszczową i sanitarną”. W ramach zadania wybudowano drogi dojazdowe do terenu działalności gospodarczej przy ulicy Smolnickiej w Sośnicowicach o długości 969.48 m. Koszt realizacji zadania to: 9 033 585,83 zł. Współfinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w kwocie 8 408 282,26 zł. W 2024 roku, w ramach rozwoju infrastruktury drogowej, Gmina Sośnicowice przeprowadziła liczne prace remontowe i modernizacyjne. Na remonty cząstkowe dróg gminnych przeznaczono kwotę 386 815,32 złotych. Ponadto zrealizowano następujące zadania: - Budowa drogi przy ul. Smolnickiej w Sośnicowicach za kwotę 5 801 936,37 zł, - Budowa drogi przy ul. Kozielskiej w Sierakowicach za kwotę 2 473 247,09 zł. Toszek W okresie raportowania wykonano m.in. remonty i modernizacje następujących dróg: - ul. Świbska w Kotulinie o długości około 443 mb - ul. Srocza Góra w Pniowie o długości około 1036,52 mb., - ul. Jaskółcza w Pniowie o długości około 154,86 mb., - ul. Słowików w Pniowie o długości około 226,93 mb., - ul. Dworcowa w Toszku o długości około 270 mb., - ul. Wiejska w Boguszycach o długości 2451 mb., - ul. Plac Drzewny w Paczynie o długości 609 mb, - ul. Górna w Ligocie toszeckiej o długości 678 mb, - ul. Leśna w Toszku o długości około 496 mb,

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• ul. Osiedlowa w Ciochowicach o długości około 604 mb, • ul. Wiejska w Płużnicze o długości około 1259 mb • ul. Nogowczycka w Proboszczowicach o długości około 1208 mb, • ul. Ogrodowa w Pisarzowicach o długości około 922 mb, • ul. Kotliszowica w Wilkowickach o długości około 2188 mb • ul. Wiejskaw Wilkowickach o długości 367 mb, • ul. Leśniczówka w Paczynie o długości około 600 mb, • ul. Miarki w Toszku o powierzchni około 250 m², • ul. Kolejowa w Kotulinie o powierzchni około 500 m². Wielowieś W ramach zadania „Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gminy ”- wykonano podbudowy dróg wraz z ułożeniem mieszanki mineralno-bitumicznej: • Borowiany ul. Leśna dz. 314/36 na długości 160,0 m, • Wielowieś ul. Parkowa dz. 476/182 na długości 150,0 m, • Wielowieś ul. Parkowa dz. 186 na długości 82,0 m, • Wielowieś ul. Słoneczna dz. 508/24 na długości 130,0 m, • Radonia ul. Spacerowa dz.152/31 na długości 160,0 m, • Czarków ul. Wiejska dz. 146/35 na długości 60,0 m, • Świbie ul. Wesoła dz. 247/107 na długości 130,0 m, • Świbie ul. Nowe Osiedle dz. 562/106, dz. 610/112 na długości 200,0 m, Wykonano modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych – ul. Brzozowej w Radoni - podbudowa i ułożenie kruszywa na długości 1,065 km. Ponadto wykonano remont (wymiana nawierzchni asfaltowej na długości 310,0 m o szerokości 4,0-5,0 m): • drogi gminnej nr 673 061 S- ul. Wiejskiej, • drogi gminnej 673 108 S - ul. Wiejskiej • drogi gminnej - ul. Stacja w Borowianach.
4.	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej tramwaj / autobus / pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Zarząd Transportu Metropolitalnego Na terenie powiatu gliwickiego zadania przewozowe mogły być realizowane przez 188 pojazdów niskoemisyjnych oraz 26 pojazdów zeroemisyjnych. Nadmieniamy, iż na stałe pojazdami zeroemisyjnymi obsługiwana jest linia A4, A4N oraz 676 w Gliwicach. Pozostałe pojazdy niskoemisyjne oraz zeroemisyjne nie są na stałe przypisane do obsługi konkretnych linii komunikacyjnych na terenie powiatu gliwickiego. W okresie 2023 — 2024 nastąpiła wymiana pojazdów w komunikacji publicznej na nowe o napędzie spalinowym, elektrycznym, hybrydowym oraz napędzane CNG.
5.	Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do 1MW poprzez wymianę systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów na	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach / mieszkańcy W latach 2023-2024 w powiecie gliwickim 2 186 Beneficjentów Programu „Czyste powietrze” zrealizowało inwestycję i otrzymało dofinansowanie, w przypadku 1 798 przedsięwzięć zamontowano nowe źródło ciepła w tym: • 101 - Kocioł opalany węglem spełniający wymogi 5 klasy i ekoprojektu, • 118 - Kocioł na pellet drzewny,

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	kominkowych ograniczających emisję	• 190 - Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, • 5 - Kocioł zgazowujący drewno, • 3 - Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie, • 284 - Kotłownia gazowa, • 168 - Kocioł opalany gazem, • 37 - Ogrzewanie elektryczne, • 1 – kocioł opalany olejem, • 1 – przyłączenie do sieci ciepłowniczej, • 23 – pompa ciepła, • 7 - pompa ciepła powietrze/powietrze, • 35 – Pompa ciepła powietrze/woda, • 5 – gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej, • 820 - Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej.
6.	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Gierałtowice W okresie raportowania wykonano zadania pn.: • „Termomodernizacja budynku ZSP w Przyszowicach”. Wydatkowano środki w kwocie 5 038 781,12 zł, dofinansowano ze środków Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii: 3 140 759,00 zł – Program Działań na Rzecz Ograniczenia Niskiej Emisji, 62 263,00 zł – Metropolitalny Fundusz Solidarności, oraz 267 503,00 zł – Fundusz Odporności, • „Termomodernizacja budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Gierałtowicach”. Wydatkowano środki w wysokości 835 000,00 zł. z czego współfinansowanie) z zakresu robót budowlanych stanowiących skutki eksploatacji górniczej oraz zabezpieczenie przed następstwami eksploatacji górniczej – 231 685,37 zł i ze środków Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Funduszu Odporności w kwocie 513 637,00 zł. Knurów W 2023 roku realizowano następujące zadania: • Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Ks. Alojzego Koziółka 49 w Knurowie za kwotę 368 222,99 zł, • Termomodernizacja budynku przy ul. Janty 2 z przebudową części lokali, zmianą sposobu ogrzewania z likwidacją źródeł niskiej emisji i zagospodarowaniem terenu za kwotę 54 120,00 zł, • Termomodernizacja budynku przy ul. Ks. Koziółka 38, 40, 42, 46 z przebudową części lokali, zmianą sposobu ogrzewania z likwidacją źródeł niskiej emisji i zagospodarowaniem terenu za kwotę 214 512,00 zł, • Przebudowa budynku przy ul.1 Maja 6 z likwidacją źródeł niskiej emisji za kwotę 34 425,66 zł. W 2024 roku realizowano następujące zadania: • Przebudowa budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza 15 i 17 z likwidacją źródeł niskiej emisji za kwotę 1 950 487,64 zł, • Przebudowa lokali mieszkalnych z likwidacją źródeł niskiej emisji – II Etap za kwotę 4 537 659,52 zł, • Termomodernizacja budynku przy ul. B. Prusa 2 z przebudową lokali, zmianą sposobu ogrzewania z likwidacją źródeł niskiej emisji i zagospodarowaniem terenu za kwotę 1 203 149,83 zł,

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Termomodernizacja budynku przy ul. Dworcowej 14 z przebudową lokali, zmianą sposobu ogrzewania z likwidacją źródeł niskiej emisji i zagospodarowaniem terenu za kwotę 1 246 994,35 zł, • Termomodernizacja budynku przy ul. Dworcowej 16 z przebudową lokali, zmianą sposobu ogrzewania z likwidacją źródeł niskiej emisji i zagospodarowaniem terenu za kwotę 1 217 683,33 zł, • Przebudowa lokali mieszkalnych z likwidacją źródeł niskiej emisji - III Etap (dokumentacja projektowa 31 lokali) za kwotę 69 396,60zł. Pilchowice W okresie raportowania przeprowadzono następujące działania termomodernizacyjne: • Modernizacja instalacji c.w.u w budynku LKS Żernica położonym w Żernicy przy ul. Górniczej 35. W ramach zadania zdemontowano trzy bojłery elektryczne i zamontowano nową instalację c.w.u. składającą się ze zbiornika do przygotowania ciepłej wody użytkowej zintegrowanego z pompą ciepła, pobierającą energię z powietrza, • Przebudowa kotłowni wraz z instalacją gazową wewnętrzną i zewnętrzną w budynku ZSP Wilcza położonym w Wilczy przy ul. Karola Miarki 27. W ramach zadania dokonano zmiany źródła ogrzewania z olejowego na gazowe, • Modernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Dolna Wieś 64 w Pilchowicach. W ramach zadania wykonano termomodernizację budynku, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę ogrzewania na gazowe. Pyskowice W okresie raportowania przeprowadzono działania termomodernizacyjne m. in. w ramach zadań: • „Stacja Kultury – adaptacja, przebudowa i termomodernizacja budynku byłego dworca kolejowego w Pyskowicach”. Zakres prac obejmował rozbiorę budynku przylegającego i budowę nowego, renowację elewacji, dobudowę przeszkolonego przedsionka, montaż windy oraz brakującej stolarki okiennej i drzwiowej. • Zakończono kompleksową termomodernizację Szkoły Podstawowej Nr 3 i hali sportowej. Przeprowadzono także termomodernizacje budynków należących do wspólnot mieszkaniowych: • ul. Matejki 4 – w zakresie wymiany drzwi zewnętrznych, • ul. Wojska Polskiego 17 – w zakresie wymiany drzwi zewnętrznych, • ul. Rynek 5 – w zakresie wymiany drzwi zewnętrznych, • ul. Rynek 1/2 - Kościelna 2A – w zakresie wymiany drzwi zewnętrznych i okien piwnicznych, • ul. Strzelców Bytomskich 20 – w zakresie wymiany drzwi zewnętrznych, • Pl. Piłsudskiego 1 – ul. Strzelców Bytomskich 14 – w zakresie docieplenia stropu oraz ścian strychowych. Wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową termomodernizacji budynku przy ul. Powstańców Śląskich 3. Rudziniec W okresie raportowania wykonano dokumentację projektową dla termomodernizacji 2 obiektów – remiz OSP. Sośnicowice W 2024 roku przeprowadzono zadanie obejmujące modernizację energetyczną budynku komunalnego przy ul. Wiejskiej 111 w Rachowicach. Wydatkowano środki w wysokości 1 075 413,04 zł.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Toszek W okresie raportowania przeprowadzono termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Pniowie. Wielowieś W okresie raportowania wykonano następujące działania termomodernizacyjne: - wymiana kotłowni węglowej na kotłownię gazową o mocy około 50 kW w budynku Szkoły podstawowej w Świbiu (budynek przeszedł już proces termomodernizacji, pozostała wymiana źródła ciepła); - wymiana kotłowni węglowej na kotłownię gazową w budynku Ośrodka Zdrowia w Świbiu (budynek przeszedł już proces termomodernizacji stropodachu oraz wymiany stolarki, pozostała wymiana źródła ciepła oraz docieplenie ścian obiektu); - wymiana kotłowni węglowej na kotłownię gazową w świetlicy wiejskiej w Dąbrówce; - wymiana kotłowni węglowej na kotłownię gazową w budynku OSP w Wielowsi (budynek przeszedł już proces termomodernizacji stropodachu oraz wymiany stolarki, pozostała wymiana źródła ciepła oraz docieplenie ścian obiektu); - wymiana 22 pieców węglowych (źródeł ciepła) na kotły spełniające poniżej opisane wymagania w komunalnych budynkach wielorodzinnych z indywidualnymi instalacjami centralnego ogrzewania: - zamiast 10 pieców węglowych zamontowane zostaną kotły opalane pelletem, - zamiast 12 pieców węglowych zamontowane zostaną kotły opalane gazem ziemnym.
7.	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	Od 2021 r. działa krajowy system informacji o źródłach ogrzewania budynków, który ma pomóc w identyfikacji źródeł niskiej emisji. CEEB, czyli Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, to baza danych, której podstawowym zadaniem jest sprawdzenie, czym ogrzewane są gospodarstwa domowe. Rejestr pokazuje, gdzie potrzebne jest wsparcie w wymianie tzw. kopciuchów. Każdy właściciel lub zarządca budynku jest zobowiązany złożyć deklarację o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw. Gminy wywiązując się z postanowień ustawy wprowadzały na bieżąco dane z deklaracji dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw, składanych przez mieszkańców.
8.	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Brak informacji o zrealizowanych czynnościach kontrolnych w okresie raportowania.
9.	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną Realizacja inwestycji w zakresie produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach / mieszkańcy W latach 2023-2024 w powiecie gliwickim beneficjenci Programu „Czyste powietrze” zrealizowali następujące zadania: - ocieplenie przegród budowlanych w przypadku 400 przedsięwzięć; - wymieniono stolarkę okienną w przypadku 401 przedsięwzięć; - wymieniono stolarkę drzwiową w przypadku 232 przedsięwzięć; - zamontowano wentylację mechaniczną w przypadku 25 przedsięwzięć; - zamontowano instalację fotowoltaiczną w przypadku 324 przedsięwzięć. Pyskowice W 2023 r. Gmina realizowała kolejny etap inwestycji pn. „Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Pyskowice – podgrupa SWC 2” stanowiący kontynuację prac realizowanych w latach 2020-2022. Zostały zabudowane 4 węzły kompaktowe

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		dwufunkcyjne w budynkach podłączonych do sieci niskiego parametru, a do których we wcześniejszym etapie wybudowano sieci i przyłącza wysokoparametrowe, tj. ul. Wieczorka 30, 32, 34 i ul. Dworcowa 12. Efektem niniejszych działań jest zmniejszenie strat na przesyłach i dystrybucji ciepła. Wartość zadania wyniosła 705 022,00 zł. Środki na jego realizację zostały pozyskane z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.
10.	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Gminy posiadają czujniki jakości powietrza, z których informacje są udostępniane na stronach internetowych lub bezpośrednio w miejscach ich zainstalowania.
11.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Gierałtowiec W okresie raportowania edukację ekologiczną prowadzono poprzez warsztaty ekologiczne dla dzieci i rodzin, publikacje na stronie internetowej urzędu, publikacje w prasie lokalnej, wydawanie materiałów edukacyjnych, organizacja warsztatów i prelekcji, współpraca ze szkołami itp. W ZSP w Paniówkach przeprowadzono quiz wiedzy o tematyce ochrony środowiska wraz z zagadnieniami z zakresu ochrony powietrza. Odbyło się również wręczenie nagród dla najlepszym uczniom biorących udział w quizie (w ramach działania Ekodoradcy). Również w ramach działań Ekodoradcy, w ZSP w Gierałtowiecach odbyło się spotkanie z uczniami klas 1-3, w ramach zajęć świetlicowych. Spotkanie dotyczyło działań Urzędu i Ekodoradcy na rzecz ochrony przyrody oraz powietrza. Knurów W 2023 roku realizowano: Miejskie Przedszkole nr 2 w Knurowie: - Realizacja projektu edukacyjnego "Akademia Zdrowego Przedszkolaka". Miejskie Przedszkole nr 12 im. Janusza Korczaka w Knurowie: - Cykliczne przeprowadzenie zajęć w grupach na temat "Walka ze SMOGIEM" Materiały edukacyjne w postaci kart pracy dla wszystkich dzieci. - Realizowanie zagadnień z obszaru ekologii. Miejskie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 13 w Knurowie: - realizacja Programu „Kubusiowi Przyjaciele Natury” — dzieci uczone są reagowania na graficzne informacje dotyczące stanu czystości powietrza (materiały ESA NASK). - Zawieszenie plakatu informacyjnego Polskiego Alarmu Smogowego, dotyczącego wpływu zanieczyszczeń powietrza na ludzkie życie. - Zabawy dot. korelacji zanieczyszczenia powietrza i śniegu. Miejska Szkoła Podstawowa nr I w Knurowie - Wzbogacenie stworzonego Zielonego Zakątka Dominika. Na terenie szkoły posadzono m.in. jarzab szwedzki i azalię, wiosenne cebulki kwiatów, a także powoje, dzwonki, groszek, karły, słoneczniki, róże, łąki kwietne. Miejska Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 2 im. Karola Miarki w Knurowie: - Monitorowanie zanieczyszczenia powietrza w oparciu o skalę porostową (zajęcia terenowe w ramach lekcji biologii). - Udział uczniów klasy V-VIII w zajęciach na platformie edukacyjnej naukaoklimacie.pl. Zespół Placówek Oświatowych nr 1 w Knurowie: - Prezentacja multimedialna dotycząca zanieczyszczenia powietrza.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Tworzenie plakatów na temat walki ze smogiem. • Przedstawienie w wykonaniu uczniów "Zielono Mi", Konkurs "piosenki zielonej". • Pokaz stroju EKO. • Obchody Święta Ziemi - sprzątanie świata, zbiórka elektrośmieci. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Knurowie: • Zajęcia ekologiczno-edukacyjne dla klas I-III oraz IV-VII z wykorzystaniem zestawu do badania stanu powietrza. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Knurowie: • Akcja „2yj w zgodzie z przyrodą” - Happening ekologiczny — przemarsz przez osiedle z transparentami dot. dbałości o czyste powietrze. • "Kubusiowi przyjaciele natury" - ogólnopolski program przyrodniczy, zajęcia na podstawie scenariuszy. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Knurowie: • W ramach godzin wychowawczych nauczyciele wszystkich klas prowadzili lekcje związane z zagadnieniami zmiany klimatu oraz smogu. • Informacja na stronie internetowej Urzędu Miasta Knurów oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, a także przesyłanie informacji SMS do społeczności lokalnej dot. powiadomień o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania oraz informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego zanieczyszczenia powietrza Informacje na BIP oraz na stronie Urzędu Miasta Knurów, a także w prasie lokalnej dotyczące terminów wymiany kotłów, „uchwały antysmogowej", możliwości skorzystania z dofinansowania do wymiany źródła ogrzewania, informacje nt. bazy CEEB. Rok 2024: Miejskie Przedszkole nr 2 w Knurowie: • Udział dzieci i rodziców w programie antytytoniowym - „Czyste powietrze wokół nas”. Miejskie Przedszkole nr 12 im. Janusza Korczaka w Knurowie • Organizowanie zajęć tematycznych dotyczących zanieczyszczenia powietrza i sposobów jego ochrony. • Czytanie literatury dziecięcej z zakresu propagowania wiedzy o znaczeniu czystego powietrza dla zdrowia i ochrony środowiska (np. "Gucio, Sonia i królowa skrzydłokwiatów"). • Stosowanie zakupionych oczyszczaczy powietrza w salach. • Prowadzenie eksperymentów i doświadczeń. • Monitorowanie na bieżąco jakości powietrza, unikanie aktywności na zewnątrz podczas złej jakości powietrza. Miejskie Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 13 w Knurowie: • Działania edukacyjne w zakresie czystości powietrza i ekologii. • Realizacja przyrodniczego programu wychowania przedszkolnego - „Kubusiowi Przyjaciele Natury”. Dzieci i rodzice mają udostępnione informacje nt. stanu powietrza w danym dniu i uczeni są reagowania na graficzne informacje (materiały ESA NASK). • Plakat informacyjny dotyczący wpływu jakości powietrza na stan zdrowia (Polski Alarm Smogowy).

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Zabawy ze śniegiem i lodem- wpływ czystości powietrza na stan czystości śniegu i wody. • Stosowanie zakupionych oczyszczaczy powietrza w salach. 4) Miejska Szkoła Podstawowa nr I w Knurowie: • Wycieczka ekologiczna do Gliwic - wysypisko i oczyszczalnia ścieków. Rozwijanie świadomości ekologicznej, zwiększanie wiedzy i rozumienia zagadnień związanych ze środowiskiem naturalnym. • Obchody Święta Ziemi — realizacja akcji tj. sprzątanie świata, „Zbieramy elektrośmieci”. Miejska Szkoła podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 2 im. Karola Miarki w Knurowie: • Sprawdzanie czystości powietrza w oparciu o aparaturę, w którą wyposażona jest szkoła. • Prowadzenie działań edukacyjnych w ramach podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (przyroda, biologia, geografia klasy 4-8). • Udział w e-lekcjach - "Czyste i brudne powietrze" , "Czy powietrze ma zapach" • Prowadzenie zajęć na Platformie Edukacyjnej Eduesa - Czyste powietrze dla klas 5-8. Zespół Placówek nr I w Knurowie: • Dzień Ziemi — impreza. • Prezentacja multimedialna dotycząca zanieczyszczenia powietrza. Plakaty na temat walki ze smogiem. • Przedstawienie w wykonaniu uczniów "Zielono Mi" • Konkurs "Piosenki Zielonej”. • Pokaz stroju "EKO". • Obchody Święta Ziemi — realizacja akcji tj. sprzątanie świata, zbiórka elektrośmieci. • Kontrola poziomu hałasu w szkole, Materiały edukacyjne. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr I w Knurowie: • zajęcia ekologiczno-edukacyjne dla klas I -III. • zajęcia ekologiczno-edukacyjne dla klas IV -VII. • zajęcia laboratoryjne dla klasy VII z wykorzystaniem zestawu do badania stanu powietrza. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Knurowie: • Cykliczny happening ekologiczny „Żyj w zgodzie z przyrodą” - przemarsz przez osiedle z transparentami o tematyce ekologicznej, dbałości o czyste powietrze. "Kubusiowi przyjaciele natury" ogólnopolski program przyrodniczy, zajęcia na podstawie scenariuszy. • Akcja sadzenia drzewek w przedszkolu. Pilchowice W latach 2023 – 2024 zrealizowano następujące działania edukacyjne: Przy okazji organizowanego festynu z okazji Dnia Dziecka, Referat Ochrony Środowiska przygotował EKOstoisko w ramach, którego prowadzono akcję edukacyjno-informacyjną m.in. w zakresie ochrony powietrza, gospodarki odpadami oraz ochrony wód. Młodzi mieszkańcy mieli okazję poprzez zabawę oraz warsztaty poznać czy też utrwalić sobie wiedzę w zakresie, o którym mowa powyżej. Z dorosłymi mieszkańcami pracownicy UG prowadzili rozmowy na temat możliwości pozyskania środków finansowych z przeznaczeniem na szerokorozumianą termomodernizację. Zespoły Szkolno-Przedszkolne w Stanicy oraz Pilchowicach uczestniczą w programie pn. Edukacyjna Sieć

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Antysmogowa (ESA). W ramach wskazanego projektu prowadzone są różnorodne działania proekologiczne i antysmogowe. Uczniowie oraz nauczyciele, mają możliwość korzystania z kursów i e-lekcji na platformie edukacyjnej eduESA dzięki której budują świadomość ekologiczną i rozwijają swoje kompetencje. W ramach akcji prowadzone były następujące zajęcia: • „Co wisi w powietrzu?” • „Smog City” • „Wygrajmy ze smogiem cz.1” • „SMOG Lab. Zmierz się ze smogiem” • „Pogromca Smogu” • „Klimat się zmienia. Zmień sposób myślenia!” • Interaktywna gra „Ekobohater” • „Czyste i brudne powietrze” • „Wygrajmy ze smogiem cz.2” Poruszone zagadnienia: • dlaczego powietrze jest tak ważne? • przyczyny zanieczyszczenia powietrza, • jak się chronić przed smogiem? • co ja mogę zrobić, by powietrze było czyste? • smog co to takiego? • jak i czym ogrzewamy domy, • za co odpowiada smog, skutki oddychania zanieczyszczonym powietrzem, • jak chronić się przed smogiem. • przyczyny zanieczyszczenia powietrza, wpływ zanieczyszczonego powietrza na nasze zdrowie • analiza danych pomiarowych zamieszczonych na stronie ESA, • ochrona przed smogiem. Dodatkowo w ZSP w Stanicy odbyły się wystawy prac plastycznych zatytułowane „STOP SMOG” i „Mierzmy się ze smogiem). W ZSP w Pilchowicach zorganizowano również wystawę prac plastycznych w temacie: "O ziemię dbam, czyste powietrze mam!" W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żernicy odbył się Dzień Czystego Powietrza. Z tej okazji w dniach 14 i 15 listopada 2023 r. na lekcjach dyskutowano o smogu i jego wpływie na nasze zdrowie. Powstały również dwie informacyjne gazetki, które zawierały plakaty dotyczące smogu. Nadto w systemie ciągłym moderowana jest zakładka OCHRONA POWIETRZA na stronie internetowej gminy. Gmina wyprodukowała filmik informacyjno – edukacyjny o smogu. W ZSP w Pilchowicach, Żernicy i Stanicy zorganizowano dzień czystego powietrza "W służbie ekologii - Dzień Czystego Powietrza". Przygotowanie przez uczniów poradnika dla uczniów i rodziców ZSP Żernica „Jak podróżować ekologicznie?” Prezentacje treści edukacyjnych nt. ochrony powietrza na ekranach zamieszczonych na korytarzach szkoły ZSP Pilchowice i Stanica. Pyskowice W latach 2023 – 2024 zrealizowano następujące działania edukacyjne: 1. Organizacja pikniku ekologicznego zorganizowanego w Parku Miejskim w ramach wolontariatu pracowniczego przez Miejski Ośrodek Kultury i Sportu, wolontariuszy firmy DB SCHENER oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Pyskowicach. Podczas wydarzenia zorganizowano grę miejską, stoiska tematyczne związane z ekologią, warsztaty sadzenia roślin oczyszczających powietrze oraz zbiórkę elektrośmieci.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		2. Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała akcję pt. „Zaczytane podwórka podczas której ekodoradca przeczytał bajkę pt. „Przygody pingwinka Pingo. Nieznośne śmieci w oceanach”. Po odsłuchaniu bajki dzieci miały okazję do zaprojektowania plakatu zachęcającego do dbania o przyrodę. 3. Organizacja spotkania informacyjnego dla uczestników projektu „Zielona Gmina – energia z OZE na terenie gminy Pyskowice. 4. Podczas Dni Pyskowic zorganizowano stoisko ekologiczne, gdzie odwiedzający mogli uzyskać informacje o dostępnych formach dofinansowania na wymianę źródeł ciepła i aktualnych programach ekologicznych. Dodatkowo mieli okazję wziąć udział w warsztatach sadzenia roślin zielonych. 5. W ramach funkcjonowania Pyskowickiego Punktu konsultacyjno- informacyjnego programu „Czyste Powietrze” zorganizowano 2 spotkania informacyjne dla mieszkańców, podczas których mieszkańcy mogli zapoznać się z założeniami programu, rodzajami przedsięwzięć oraz sposobu składania wniosków o dofinansowanie. 6. Realizacja projektu „Dramagedon, kajakiem od sztolni do pomników przyrody” - impreza promująca piękno otaczającej nas przyrody. 7. Organizacja spektaklu ekologicznego pt. „Jak leśnik las ratował” dla grup przedszkolnych i klas 1 szkół podstawowych. Rudziniec W 2023 r. przygotowano materiały edukacyjne związane z tematyką ochrony środowiska m.in.: broszurka rodzinna, ulotki, magnesy, smycze, teczki. Utworzono całoroczny punkt konsultacyjno-informacyjny Czyste Powietrze, który jest dostępny dla mieszkańców gminy w godzinach pracy urzędu. Prowadzono także zajęcia dydaktyczne, warsztaty, spotkania związane z ochroną powietrza w placówkach oświatowych i kulturalnych Gminy Rudziniec W 2024 r. przygotowano materiały edukacyjne związane z tematyką ochrony środowiska (ulotki informacyjne dot. Programu Czyste Powietrze). Zorganizowano dyżury z EKOdoradcą dla mieszkańców Gminy Rudziniec (w okresie od czerwca do listopada 2024 r. odbyło się 8 dyżurów); Czujniki jakości powietrza zamieszczone na budynku: Urzędu Gminy Rudziniec, Szkoły Podstawowej w Kleszczowie oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Poniszowicach. Informacje o jakości powietrza w w/w miejscowościach wyświetlane są na stronie internetowej Gminy Rudziniec www.rudziniec.pl w zakładce jakość powietrza. Organizowano także zajęcia dydaktyczne, warsztaty, spotkania związane z ochroną powietrza w placówkach oświatowych i kulturalnych Gminy Rudziniec. Sośnicowice Realizowane zadania w roku 2023 przez ekodoradcę: W placówkach oświatowych odbyły się cykliczne spotkania mające na celu edukację uczniów w temacie jak zostać Eko bohaterem, Podczas wydarzeń na terenie gminy Sośnicowice takich jak: Dożynki Gminne, Rajd rowerowy, Dzień dziecka, zebrania wiejskie, zostały przeprowadzone akcje edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, W ciągu roku Ekodoradca udzielił licznych porad dotyczących wymiany źródeł ciepła, prawidłowego postępowania z odpadami oraz o dostępnych źródłach wsparcia na działania mające na celu poprawę jakości powietrza. W 2024 roku gmina Sośnicowice znacząco rozwinęła działania w zakresie edukacji ekologicznej poprzez zatrudnienie Ekodoradcy. Zrealizowano liczne wydarzenia i inicjatywy edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych. Wyjątkowy nacisk położono na praktyczne działania związane z ochroną powietrza, gospodarką odpadami oraz powiększaniem terenów zielonych. Wśród najważniejszych wydarzeń znalazły się: „Gminne Powitanie Wiosny” z warsztatami ekologicznymi, akcja „Wspólne kolorowanie Gminy Sośnicowice” z dystrybucją nasion łąk kwietnych dla 150 mieszkańców oraz „Sadzonki za Śmieciorki”

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		z udziałem 220 mieszkańców. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się gra terenowa „Lufcik na tropie czystego powietrza”, zorganizowana dwukrotnie w ciągu roku. Toszek W 2023 roku w ramach podpisanego porozumienia z fundacją Aeris Futuro (której celem jest podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska i edukacji ekologicznej) Gmina Toszek przystąpiła do programu CZAS NA LAS. ramach jego realizacji w roku 2023 wykonane zostały w Kotulinie nasadzenia w ilości 675 drzew i 25 krzewów, z kolei w roku 2024 zostały wykonane nasadzenia w Kotliszowicach w ilości 1.750 drzew. Nasadzone gatunki drzew to: dąb szypułkowy (550 szt.), brzoza brodawkowata (550 szt.), dzika jabłoń (100 szt.), jarzab pospolity (100 szt.), klon zwyczajny (200 szt.), lipa drobnolistna (200 szt.) i wiąz pospolity (50 szt.). Dodatkowo w ramach edukacji ekologicznej w roku 2024 na zlecenie Gminy Toszek wykonano: - wydruk i dystrybucję ulotek informacyjnych dotyczących prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, dzięki której mieszkańcy mogą sobie przypomnieć zasady segregacji odpadów, a także znajdują informacje, gdzie i kiedy można oddać odpady segregowane (PSZOK), - notes i kubek ceramiczny nawiązujące tematycznie do segregacji odpadów, - torby jutowe (większe i mniejsze), które w sposób praktyczny promują działania ekologiczne w Gminie Toszek. Wielowieś W 2023 roku przeprowadzono następujące akcje edukacyjne: - Organizacja konkursu plastycznego „To jest oczywiste, powietrze musi być czyste” - Spektakl ekologiczny dla szkół podstawowych - Spektakl ekologiczny dla przedszkoli - Tydzień Ekologiczny - Konkurs plastyczny "Gminę Wielowieś szanuję, śmieci segreguję", Dzień Ziemi, w ramach którego wystawiony został spektakl ekologiczny "Eko-protest", - piknik ekologiczny z warsztatami recyklingowymi - warsztaty ekologiczne W 2024 roku zorganizowano: - Tydzień ekologiczny - wystawa fotograficzna pt. „Las” Pani Agnieszki Ciszewskiej - SADZIMY – akcja ogólnopolska - Konkurs plastyczny "Gminę Wielowieś szanuję, śmieci segreguję", Dzień Ziemi w ramach którego wystawiony został spektakl ekologiczny "Eko-protest" - piknik ekologiczny z warsztatami recyklingowymi
12.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako element zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Gieraltowice W okresie raportowania prowadzono czynności kontrolne dotyczące wdrożenia przepisów uchwały antysmogowej, jak również ewentualnego spalania odpadów – brak informacji o ilości przeprowadzonych kontroli i ich wynikach. Knurów Straż Miejska w Knurowie przeprowadziła 212 kontroli instalacji spalania paliw stałych na terenie gminy. Pilchowice

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Prowadzono kontrole w zakresie korzystania z indywidualnych systemów ogrzewania. Pyskowice W okresie raportowania przeprowadzono 208 kontroli palenisk. Rudziniec W okresie raportowania przeprowadzono 74 kontrole indywidualnych systemów ogrzewania. Sośnicowice W 2024 roku, w ramach działań kontrolno-edukacyjnych, przeprowadzono 92 kontrole smogowe, podczas których prowadzono również edukację mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów i uchwały antysmogowej. Działania te połączono z kampanią informacyjną dotyczącą prawidłowego gospodarowania odpadami oraz możliwości uzyskania dofinansowania na wymianę źródeł ciepła. Toszek W okresie raportowania wykonano 56 kontroli w zakresie ochrony powietrza. Wielowieś W latach 2023-2024 przeprowadzono 48 kontroli jakości spalanych paliw, stwierdzono uchybienia w 15 przypadkach.
13.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu	Gieraltowice W 2024 roku rozpoczęto realizację projektu „Wymiana źródeł ciepła wraz z zastosowaniem OZE w indywidualnych gospodarstwach domowych”. Wartość całkowita projektu wynosi 1 630 771,90 zł, z tego wartość dofinansowania w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Priorytet 10 „Fundusze Europejskie na transformację”, Działanie 10.6 – „Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii” ma wynieść 1 613 967,39 zł. Knurów Brak informacji o podjętych działaniach i ilości instalacji OZASE na obiektach gminnych. Pilchowice Na terenie gminy znajdują się: • instalacja fotowoltaiczna na budynku LKS Victoria Pilchowice, zlokalizowanym w Pilchowicach przy ul. Szkolnej 1B o mocy 11,2 kW, • instalacja fotowoltaiczna na budynku ZSP Stanica, zlokalizowanym w Stancji przy ul. Gliwickiej 18 o mocy 9,49 kW, • instalacja fotowoltaiczna na budynku ZSP Pilchowice, zlokalizowanym w Pilchowicach przy ul. Szkolnej 1 o mocy 8,1 kW, • pompa ciepła c.w.u., w budynku LKS Żernica, zlokalizowanym w Żernicy przy ul. Górniczej 35, • pompa ciepła w budynku zlokalizowanym w Pilchowicach przy ul. Damrota 5 o mocy 14 kW. Pyskowice Zainstalowano instalację fotowoltaiczną na remontowanej Stacji Kultury o mocy 14,82 kW. Rudziniec W 2023 roku zamontowano na budynku ZSP Przyszowice instalację fotowoltaiczną o mocy 14,14 kW. Na terenie gminy, na koniec okresu raportowania znajdowały się 4 instalacje fotowoltaiczne na obiektach gminnych, o łącznej mocy znamionowej wynoszącej 115,4 kW.

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Sośnicowice Nie realizowano w okresie raportowania. Toszek Nie realizowano w okresie raportowania. Wielowieś Na obiektach gminnych znajdują się 3 instalacje fotowoltaiczne o minimalnej mocach nominalnych wynoszących odpowiednio 6, 12 i 6 kW zamontowane na budynkach szkół oraz instalacje fotowoltaiczne o następujących minimalnych mocach nominalnych na poszczególnych obiektach: • Ujęcie wody Świbie -20 kW, • Ujęcie wody Wiśnicze – 20 kW, • Hydroforma Wielowieś – 10 kW, • Studnia S-1 Wielowieś - 20 kW. TAURON Dystrybucja sp. z o. o. Na koniec okresu raportowania na terenie powiatu gliwickiego było zainstalowanych: • 6 466 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy poniżej 10 kW i łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 43 744,007 kW, • 653 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 10 kW i łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 14 907,886 kW. Na terenie powiatu gliwickiego zainstalowano także 4 elektrownie biogazowe o mocy 2 970 kW, 5 elektrownie wiatrowych o mocy 69 000 kW, 1 elektrownię wodną o mocy 100 kW oraz 4 instalacje kogeneracyjne o mocy 22 001,9 kW.
14.	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Toszek W lutym 2023 r. uchwalono „Aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Toszek na lata 2022 - 2037”, która została opracowana w 2022 roku. Pozostałe gminy powiatu gliwickiego nie aktualizowały założeń w okresie raportowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadził badania jakości powietrza, w oparciu o manualną stację pomiaru jakości powietrza w Knurowie, przy ul. Jedności Narodowej (tła miejskiego). Na stacji tej mierzony jest pył zawieszony PM₁₀ oraz zawarty w pyłe benzo(a)piren.

Kryteria klasyfikacyjne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny stężeń średnich rocznych 40 µg/m³ oraz dobowy poziom dopuszczalny wraz z dopuszczalną częstością przekraczania wynoszącą 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających 50 µg/m³ (L>50 (S24)). Dla stacji pomiarowej w Knurowie powyższe parametry klasyfikacyjne przedstawia się następująco:

- W 2023 roku średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ wyniosło 24,8 µg/m³ przy jednoczesnej częstości przekraczania dopuszczalnego stężenia dobowego wynoszącej 18 dni;
- W 2024 roku średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ wyniosło 28,7 µg/m³ przy jednoczesnej częstości przekraczania dopuszczalnego stężenia dobowego wynoszącej 22 dni.

Zgodnie z odnotowanymi pomiarami na stacji w Knurowie w latach 2021-2022 przekroczone zostało kryterium klasyfikacyjne dla benzo(a)pirenu, dla którego poziom docelowy wynosi 1 ng/m³ w roku kalendarzowym. Zarejestrowane uśrednione wyniki przedstawiają się następująco:

- W 2023 roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło 2,6 ng/m³;
- W 2024 roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wyniosło 2,2 ng/m³.

Roczne oceny jakości powietrza, wykonywane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, obejmują wszystkie substancje, dla których obowiązek sporządzenia oceny wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279, z późn.zm.). Są to substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu – t.j. Dz.U. 2021 poz. 845) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Oceny jakości powietrza wykonuje się w strefach. W województwie śląskim wydzielonych zostało pięć stref, w tym: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko-jastrzębska, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa, strefa śląska. Powiat gliwicki znajduje się w strefie śląskiej. Ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie śląskim, również te na terenie których nie ma stacji pomiarowej, ponieważ metodę uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu stanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu.

Na terenie powiatu gliwickiego w okresie raportowania wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych norm dla wartości średniorocznej:

- pyłu zawieszonego PM 10;
- benzo(a)pirenu,
- ozonu

Nie wystąpiły przekroczenia w zakresie zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla) oraz metali zawartych w pyłe zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel).

W związku z powyższym strefę śląską zakwalifikowano do następujących klas jakości powietrza:

- klasa A dla stężeń zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla), pyłu zawieszonego PM 2.5 oraz metali zawartych w pyłe zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel);
- klasa C dla stężeń pyłu zawieszonego PM10 (z uwagi na częstotliwość przekraczania wartości dopuszczalnej średniodobowej na obszarze strefy) oraz benzo(a)pirenu;
- klasa D2 dla stężeń ozonu (z uwagi na przekroczenie wartości dla poziomu celu długoterminowego).

Nadal największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza są występujące w okresie sezonu grzewczego wysokie stężenia pyłu zawieszonego i przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Główną przyczyną występowania przekroczeń wartości dobowej oraz poziomu informowania i alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 i zawartego w pyłe benzo(a)pirenu w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (komunalno-bytowa) tzw. „niska emisja”. Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego, trwającego od stycznia do marca i od października do grudnia. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyłe benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa (komunikacyjna).

Oddziaływanie naturalnych źródeł emisji, niezwiązanych z działalnością człowieka, jest przyczyną przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu we wszystkich strefach wg kryterium dla ochrony zdrowia ludzi oraz w strefie śląskiej dla kryterium ochrony roślin

3.2. Ochrona przed hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 9 zadań, z czego:

- 3 własnych,
- 6 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 3) i zadań monitorowanych (tabela nr 4).

Tabela 3 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu z zakładów	Nie realizowano w okresie raportowania, ponieważ nie było takiej konieczności.
2.	Ograniczenie hałasu drogowego remonty i modernizacje dróg – opisane w części dotyczącej powietrza	Opisano w poz. 1 Tabeli nr 1. W latach 2023 – 2024 Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach nie prowadził działań związanych z budową, modernizacją zabezpieczeń przeciwhałasowych (ekranów akustycznych) w ciągu dróg powiatowych. Nie realizowano także map akustycznych dla dróg powiatowych.
3.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 3 Tabeli nr 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 4 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zagrożeń hałasem na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Brak informacji o zrealizowanych czynnościach kontrolnych w okresie raportowania
2.	Ograniczenie hałasu drogowego (remonty i modernizacje dróg - opisane w części dotyczącej powietrza)	Opisano w poz. 3 Tabeli nr 2.
3.	Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. W latach 2022 – 2023 prowadzone były <i>Prace na podstawowych ciągach pasażerskich (E 30 i E 65) na obszarze Śląska, etap II linia E 30 na odcinku Katowice – Chorzów Batory oraz Gliwice Łabędy – przebudowa Gliwic Łabęd – realizacja zadania rozpoczęła się w listopadzie 2023 roku. Planowany termin zakończenia realizacji zadania to styczeń 2028 r.</i> Spółka w omawianym okresie realizowała również prace utrzymaniowo – naprawcze.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	odcinkach dróg i linii kolejowych.	Ponadto Spółka w omawianych latach realizowała na terenie Powiatu Gliwickiego pomiary hałasu od linii kolejowych: - Pomiary hałasu dla linii kolejowej nr 135 Gliwice Łabędy – Pyskowice (km 1+040) w miejscowości Gliwice (44-109) ul. Wierzbowa 11; - Pomiary hałasu dla linii kolejowej nr 149 Zabrze Makoszowy - Leszczyny (km 4+840) w miejscowości Przyszowice (44-178) ul. Kolejowa 10.
4.	Monitoring poziomów hałasu	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023-2024 nie prowadzono pomiarów hałasu komunikacyjnego. Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS (baza zawiera wyniki pomiarów przekazane przez jednostki zewnętrzne do GIOŚ) na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023-2024 wykonano pomiary hałasu przemysłowego. W 2023 roku pomiary hałasu przemysłowego wykonano dla 1 zakładu, w 2 punktach pomiarowych (zarówno dla pory nocy jak i dnia). Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Natomiast w 2024 roku pomiary hałasu przemysłowego wykonano dla 3 zakładów, w 12 punktach pomiarowych (zarówno dla pory nocy jak i dnia). Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Na terenie powiatu gliwickiego w 2022 r. została wykonana strategiczna mapa hałasu na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad dla: - Drogi krajowej nr 94 na odcinku: od Pyskowice: ul. Mickiewicza (DK40) – do ul. Gliwicka (DW901), - Drogi krajowej nr 78 na odcinku: od Rybnik/ gr. miasta / - Kuźnia Nieborowska/ ul. Knurowska (DW921)/ - do Gliwice/ gr. miasta, - Drogi krajowej nr 44 na odcinku: od Gliwice/ gr. miasta/ - Przyszowice/ ul. Gierałtowska (DW921)/ - do Borowa Wieś/ ul. Oświęcimska (DW925), - Drogi krajowej nr 88 na odcinku: od Kleszczów /A4/ - do Gliwice /gr. miasta, - Autostrady A4 na odcinku: od w. Strzelce Op. /DK88/ - w. Łany/ ul. Pyskowska (DK40) – do w. Gliwice Ostropa/ ul. Daszyńskiego (DW408)/ - w. Gliwice Bojków/ ul. Rybnicka (DK78), - Autostrady A1b na odcinku: od w. Gliwice wsch./ al. Nowaka-Jeziorańskiego (DK88)/ - do w. Gliwice Sośnica/ A4, ul. Pszczyńska (DK44), - Autostrady A1a od węzła Gliwice Sośnica/ A4, ul. Pszczyńska (DK44)/ - do Dębienko/ ul. Jesionka. Analiza przeprowadzonego mapowania akustycznego wykazała, że zabudowa mieszkaniowa znajdująca się w rejonie badanych odcinków dróg znajduje się na terenie zagrożonym hałasem drogowym dla wskaźników LDWN oraz LN. Klasy przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla wskaźników LDWN zawierają się w przedziale: 1-5 dB, 5-10 dB a dla wskaźnika LN w przedziałach 1-5 dB, 5-10 dB, 10-15 dB w zależności od położenia zabudowy mieszkaniowej.
5.	Redukcja hałasu przemysłowego	Brak informacji o podjętych działaniach.
6.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 3 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 2 monitorowane.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 5) i zadań monitorowanych (tabela nr 6).

Tabela 5 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2021 r.
1.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń przyjmowanie zgłoszeń	W 2023 roku Starosta Gliwickie przyjął 36 zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, w tym 9 zgłoszeń nowych instalacji i 27 zmian danych. W 2024 roku Starosta Gliwickie przyjął 45 zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, w tym 2 zgłoszenia nowych instalacji i 43 zmiany danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 6 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2023 - 2024 przeprowadzono pomiary okresowe (monitoringowe) promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 7 punktach pomiarowych: • Knurów, ul. Jedności Narodowej, gdzie w 2023 roku uzyskano wynik 0,7 m/V, • Pyskowice, Rynek, gdzie w 2023 roku uzyskano wynik 1,5 m/V, • Knurów, ul. Kilińskiego, gdzie w 2024 roku uzyskano wynik 1,6 m/V, • Toszek, ul. G. Morcinka, gdzie w 2024 roku uzyskano wynik 0,7 m/V, • Sośnicowice, ul. Powstańców, gdzie w 2024 roku uzyskano wynik <0,7 m/V (poniżej czułości sondy), • Rudziniec, ul. Leśna, gdzie w 2024 roku uzyskano wynik <0,7 m/V (poniżej czułości sondy), • Gierałtowice, ul. Księdza Roboty, gdzie w 2024 roku uzyskano wynik 2,3 m/V. Analiza przeprowadzonych pomiarów monitoringowych nie wykazała przekroczenia dolnej granicy wartości dopuszczalnej poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku, dla badanego zakresu częstotliwości, wynoszącej 28 V/m. Ponadto zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach powiatu gliwickiego nie wykazano występowania takich terenów.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
2.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	TAURON Dystrybucja S. A. Zgodnie z zaleceniami Spółki, należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienia obostrzenia w zagospodarowaniu terenu. Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Wyznacza się pasy technologiczne wzdłuż projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż: - dla linii napowietrznych WN-IIIO kV— 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych SN — 14 m (po 7 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii napowietrznych nn-0,4 kV— 7 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych WN — 1,0 m (po 0,5 m po każdej ze stron od osi linii); - dla linii kablowych SN i nn-0,4 kV— 0,5 m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii). Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne ograniczenia/obstrżenia. W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określonymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy. W przypadkach: a) projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych, b) planowania robót budowlanych w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów lub toru kabla, mniejszej niż: - 15 m dla linii napowietrznych WN-110 kV; - 10 m dla linii napowietrznych SN; - 5 m dla linii napowietrznych nn-0,4 kV; - 3 m dla linii kablowych WN-IIIO kV; - 2,5 m dla linii kablowych SN, nn należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii, w szczególności w przypadkach planowania budowy, przebudowy lub remontu obiektu. Dopuszcza się zagospodarowanie terenu w pasach technologicznych linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN po każdorazowym uzgodnieniu szczegółowej lokalizacji obiektów z właścicielem linii. Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarowania wodami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 8 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 7) oraz w zakresie zadań monitorowanych (tabela nr 8).

Tabela 7 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	W okresie raportowania doposażono magazyn w niezbędny sprzęt – zakupiono: • 3 namioty o wymiarach 300x300 za kwotę 3 297,00 zł, • 3 namioty o wymiarach 450x300 za kwotę 3 597,00 zł, • 20 łączników do namiotów za kwotę 600,00 zł, • 3 warniki do wody za kwotę 759,39 zł, • 12 plandek za kwotę 3 354,00 zł, • 30 par rękawic PCV za kwotę 798,00 zł • 12 podbieraków za kwotę 2 000,00 zł, • 960 butelek wody za kwotę 1 121,76 zł, • 29 węży pożarniczych tłoczonych WV-52 za kwotę 4 896,18 zł, • 39 węży pożarniczych tłoczonych WV-75 za kwotę 10 091,59 zł, • 4 kamizelki asekuracyjne 50N za kwotę 1 785,66 zł, • 4 kamizelki asekuracyjne 80N za kwotę 3 517,80 zł, • 12 par spodnio – butów za kwotę 2 200,72 zł, • 2 rozdzielacze kulowe za kwotę 1 340,70 zł, • 5 reflektorów akumulatorowych za kwotę 1 415,00 zł, • 50 worków Big Bag za kwotę 1 107,00 zł, • 3 rozdzielacze elektryczne za kwotę 1 050,96 zł, • 2 przenośne magazyny energii za kwotę 5 658,00 zł, • 10 jednostek sorbentu sypkiego za kwotę 1 009,83 zł, • 5 kompletów rękawic za kwotę 99,95 zł, • 16 opasek zaciskowych za kwotę 318,40 zł, • 5 łopat za kwotę 299,95 zł, • 3 łatki do rowów za kwotę 89,97 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

W okresie raportowania z budżetu Powiatu Gliwickiego przyznano dotacje celowe dla spółek wodnych w wysokości 240 000,00 zł, w tym:

- Gminna Spółka Wodna w Pilchowicach - 40 000,00 zł,

- Gminna Spółka Wodna „Sośnicowice” - 40 000,00 zł,
- Rejonowy Związek Spółek Wodnych Czerwionka-Leszczyny (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Gminnej Spółki Wodno-Melioracyjnej Gierałtowiec) - 40 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej Gminy Rudziniec) - 40 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej w Dąbrowce) - 40 000,00 zł,
- Powiatowy Związek Spółek Wodnych w Lublińcu (wniosek obejmuje zadanie na terenie działania Spółki Wodnej w Wielowsi) - 40 000,00 zł.

Ponadto w okresie raportowania Powiatowych Zarząd Dróg w Gliwicach zrealizował następujące działania utrzymaniowe realizowane na rowach przydrożnych:

- Czyszczenie cieków/ rowów – 4 608 mb,
- Czyszczenie przepustów – 141 mb,
- Czyszczenie korytek – 2 567 mb,
- Odtwarzanie rowów przy użyciu minikoparki – 64 roboczogodziny,
- Czyszczenie wpustów drogowych – 1 774 szt.

Tabela 8 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarowania wodami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony bezpośredniej i pośredniej dla ujęć wód	Wojewoda Śląski Na mocy rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. wyznaczono obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice. Zbiornik ten ma strategiczne znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców północnozachodniej części Górnego Śląska, na obszarze od Gliwic do Tarnowskich Gór. Głównym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów zanieczyszczenia wód oraz w miarę możliwości przywrócenie ich do naturalnej jakości, aby możliwe było wykorzystywanie wód obecnie i w przyszłości do zaopatrzenia ludności. W celu jego ochrony wyznaczony został obszar ochronny o powierzchni 192,3 km², położony na terenie miast: Bytom, Gliwice, Piekary Śląskie, Zabrze, w powiecie tarnogórskim na terenie gmin i miast: Radzionków, Świerklaniec, Tarnowskie Góry, Tworóg, Zbroslawice oraz w powiecie gliwickim na terenie gmin: Pyskowice, Rudziniec, Toszek, Wielowieś. W powiecie gliwickim został wyznaczony podobzar ochronny B3, na którym wprowadzono konkretne zakazy wykonywania robót i czynności, które mogłyby spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów. Zakazy dotyczą m.in.: 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi na obszarach aglomeracji objętych planami skanalizowania, za wyjątkiem: a) oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody, b) oczyszczonych ścieków z istniejących instalacji do oczyszczania ścieków, spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311), c) wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych; 2) rolniczego wykorzystywania ścieków;

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		3) wydobywania kopalin ze złóż metodą odkrywkową bez względu na powierzchnię obszaru górniczego, jeżeli sposób realizacji przedsięwzięcia nie zapewnia ochrony wód podziemnych przed ich zanieczyszczeniem na etapie eksploatacji, jak i po jej zakończeniu; 4) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko oraz dokumentacja hydrogeologiczna wykaże brak negatywnego wpływu na zasoby jakościowe i ilościowe wód podziemnych.
2.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	W granicach administracyjnych powiatu gliwickiego, zlokalizowanych jest 25 jcwp w tym 3 jcwp zbiornikowe. W powiecie gliwickim leży 11 punktów reprezentatywnych do badań, tzw. punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Pozostałe punkty pomiarowe leżą na obszarze sąsiednich powiatów. Wszystkie jcwp objęte są badaniami monitoringowymi i były badane w latach 2023 – 2024: • Bierawka od Knurówki do ujścia PLRW600011115899 • Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką PLRW600006115835 • Bziczka PLRW600010118329 • Chrzastawa od źródła do Sucheja PLRW600010118879 • Drama od zb. Dzierżno Małe do ujścia PLRW60000611669 • Drama od źródeł do zb. Dzierżno Małe PLRW600006116673 • Jaryszowiec PLRW600009116929 • Jasienica PLRW60000644785 • Kanał Gliwicki do Kłodnicy PLRW600011116589 • Kanał Gliwicki do ujścia PLRW600016117169 • Kanał Hutniczy PLRW6000101181989 • Kłodnica od Dramy do ujścia PLRW600011116999 • Kłodnica od Promnej do zb. Dzierżno Duże PLRW6000061165739 • Kłodnica od źródeł do Promnej PLRW600006116159 • Piła PLRW600010118189 • Poleśnica PLRW600009117164 • Przykopa PLRW600010115889 • Rdzawka PLRW6000091171629 • Ruda od zb. Rybnik do ujścia PLRW600011115699 • Śliwnica PLRW600006115849 • Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice PLRW60000911687 • Wierzbnik PLRW600009115669 • Zb. Dzierżno Duże PLRW6000231165739 • Zb. Dzierżno Małe PLRW600023116673 • Zb. Pławniowice PLRW60002311687 Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości. Stan chemiczny natomiast określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości, określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska. W przypadku, gdy JCWP znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych, uwzględniając jednocześnie ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego. Ocena ostateczna JCW położonej w obszarze chronionym polega na porównaniu wyników oceny uzyskanej w punkcie reprezentatywnym oraz oceny wykonanej w punkcie (punktach) monitoringu obszarów chronionych. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów. Przedmiotową ocenę wykonuje się także, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Stan wód oceniany jest wówczas jako zły. Wyniki prowadzonych badań monitoringowych (diagnostyczny i operacyjny) przeprowadzonych w 2023 roku przedstawiają się następująco: • Bierawka od Knurówki do ujścia PLRW600011115899 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką PLRW600006115835 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Bziczka PLRW600010118329 – zły stan elementów biologicznych, stan umiarkowany elementów hydromorfologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan dobry dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Chrzastawa od źródła do Suchej PLRW600010118879 – umiarkowany stan elementów biologicznych, stan umiarkowany elementów hydromorfologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan bardzo dobry dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Drama od zb. Dzierżno Małe do ujścia PLRW60000611669 – zły stan elementów biologicznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Drama od źródeł do zb. Dzierżno Małe PLRW600006116673 – nie badano; • Jaryszowiec PLRW600009116929 – stan dobry elementów fizykochemicznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Jasienica PLRW60000644785 – nie badano; • Kanał Gliwicki do Kłodnicy PLRW600011116589 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kanał Gliwicki do ujścia PLRW600016117169 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kanał Hutniczy PLRW6000101181989 – zły stan elementów biologicznych, stan słaby elementów hydromorfologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan dobry dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kłodnica od Dramy do ujścia PLRW600011116999 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kłodnica od Promnej do zb. Dzierżno Duże PLRW6000061165739 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kłodnica od źródeł do Promnej PLRW600006116159 – stan bardzo dobry dla klasy elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego;

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Piła PLRW600010118189 – nie badano; • Poleśnica PLRW600009117164 – nie badano; • Przykopa PLRW600010115889 – bardzo dobry stan elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Rdzawka PLRW6000091171629 – nie badano; • Ruda od zb. Rybnik do ujścia PLRW600011115699 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Śliwnica PLRW600006115849 – nie badano; • Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice PLRW60000911687 – klasa elementów fizykochemicznych stan dobry, stan chemiczny dobry; • Wierzbnik PLRW600009115669 – nie badano; • Zb. Dzierżno Duże PLRW6000231165739 – słaby stan elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan dobry dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Zb. Dzierżno Małe PLRW600023116673 – stan umiarkowany elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan dobry dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Zb. Pławniowice PLRW60002311687 – stan umiarkowany elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych – niespecyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, stan chemiczny poniżej dobrego. Wyniki prowadzonych badań monitoringowych (diagnostyczny i operacyjny) przeprowadzonych w 2024 roku przedstawiają się następująco: • Bierawka od Knurówki do ujścia PLRW600011115899 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką PLRW600006115835 – zły stan elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, dobry stan elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne, stan chemiczny poniżej dobrego; • Bziczka PLRW600010118329 – nie badano; • Chrzastawa od źródła do Suchej PLRW600010118879 nie badano; • Drama od zb. Dzierżno Małe do ujścia PLRW60000611669 – zły stan elementów biologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych; • Drama od źródeł do zb. Dzierżno Małe PLRW600006116673 – stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Jaryszowiec PLRW600009116929 – stan zły elementów biologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych, stan chemiczny dobry; • Jasienica PLRW60000644785 – stan zły elementów biologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych; • Kanał Gliwicki do Kłodnicy PLRW600011116589 – stan zły elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kanał Gliwicki do ujścia PLRW600016117169 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kanał Hutniczy PLRW6000101181989 – stan dobry dla elementów fizykochemicznych, stan chemiczny poniżej dobrego;

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• Kłodnica od Dramy do ujścia PLRW600011116999 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kłodnica od Promnej do zb. Dzierżno Duże PLRW6000061165739 – stan zły elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Kłodnica od źródeł do Promnej PLRW600006116159 – stan zły elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego • Piła PLRW600010118189 – stan dobry elementów biologicznych, stan dobry elementów hydromorfologicznych, stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych; • Poleśnica PLRW600009117164 – stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych, stan chemiczny poniżej dobrego; • Przykopa PLRW600010115889 – nie badano • Rdzawka PLRW6000091171629 – stan zły elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego; • Ruda od zb. Rybnik do ujścia PLRW600011115699 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny poniżej dobrego; • Śliwnica PLRW600006115849 – stan zły elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego; • Toszecki Potok od źródeł do zb. Pławniowice PLRW60000911687 – stan słaby elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych stan dobry, stan chemiczny dobry; • Wierzbnik PLRW600009115669 – stan słaby elementów biologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego; • Zb. Dzierżno Duże PLRW6000231165739 – klasa elementów fizykochemicznych poniżej dobrego, stan chemiczny dobry; • Zb. Dzierżno Małe PLRW600023116673 – nie badano; • Zb. Pławniowice PLRW60002311687 – stan dobry dla elementów fizykochemicznych. Pod koniec 2025 roku zostanie wykonana klasyfikacja i ocena stanu wód za lata 2019-2024, która pozwoli w pełni wskazać stan ekologiczny wód na terenie powiatu gliwickiego.
3.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.
4.	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie	Brak informacji o przeprowadzonych działaniach na ciekach wodnych administrowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	retencyjności naturalnej ich zlewni, w tym: Naprawa i modernizacja skarp i urządzeń zbiornika wodnego Dzierżno Duże, stanowiącego ochronę przeciwpowodziową doliny Kłodnicy oraz podstawowe źródło zapewnienia wody żegluga dla Kanału Gliwickiego Odcinkowe prace utrzymaniowe na 22 odcinkach cieków Konserwacja rowów opaskowych, zapory czołowej zbiornika wodnego Słupsko, Dzierżno Duże	
5.	Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane	Gieraltowice W okresie raportowania wykonano konserwację m.in. następujących cieków: Sołectwo Chudów • rów O-3 (365 mb) odcinek od przepustu w rejonie „Kramarnówki” w kierunku przepustu przy ul. Bocznej (konserwacja polegająca na formowaniu skarp, wymiana połowic), • rów Ch-31 (226 mb) odcinek od ujścia w kierunku drogi na „Kąty” (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów O-3 (2990 mb) odcinek od przepustu rejon „Kramarnówki” w kierunku granicy z Bujakowem (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), • rów O-3f (930 mb) odcinek od ujścia rowu O-3 w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów O-3d (656 mb) odcinek od rowu O-3 w kierunku ul. Bocznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów O-3g (470 mb) odcinek od ul. Dworcowej w kierunku Rusku (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów Ch-22 (540 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Szkolnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów O-3 (454 mb) odcinek od ujścia rowu Ornontowickiego w kierunku przepustu w rejonie „Kramarnówki” (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów O-3 (82 mb) odcinek od przepustu przy ul. Bocznej w kierunku ujścia rowu O-3f i ul. Wodnej (konserwacja polegająca na formowaniu skarp, wymiana połowic), • rów O-3f (88 mb) odcinek od ujścia rowu O-3 w kierunku ul. Leśnej (konserwacja polegająca na formowaniu skarp, wymiana połowic), • rów Ch-31 (805 mb) odcinek w rejonie drogi „Na Kąty” w kierunku za ul. Jesionową (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Sołectwo Gierałtowice • rów G-7 (330 mb) odcinek od wiaduktu kolejowego w kierunku ul. Miarki (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów G-7 (146 mb) odcinek od ujścia w kierunku wiaduktu kolejowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu, odmulenie dna), • rów Gierałtowski (330 mb) odcinek ul. Korfantego w kierunku przepustu drogi na kol. Beksza (konserwacja polegająca na wykoszeniu, odmulenie dna), • rów Gierałtowski (1727 mb) odcinek od ujścia do Potoku Ornontowickiego w kierunku przepompowni w dolinie rowu Gierałtowskiego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń), • rów Beksza (430 mb) odcinek od ujścia do rowu Gierałtowskiego w kierunku kolektora (konserwacja polegająca na wykoszeniu, odmulenie dna), • rów Bojkowski (3519 mb) odcinek od ujścia potoku Ornontowickiego w kierunku szkoły i odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku A1 (konserwacja polegająca na dwukrotnym wykoszeniu skarp rowu), • rów Be-10 (365 mb) odcinek od ujścia w kierunku Kolonii Beksza (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów Be-8 (422 mb) odcinek od ujścia w kierunku drogi na Kolonia Beksza i zarurowanego rowu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów Be-12 (560 mb) odcinek od ujścia w kierunku lasu i drogi asfaltowej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów O-25 (846 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku granicy z Ornontowicami (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów Bojkowski (131 mb) odcinek od przepustu przy ul. Ogrodowej w kierunku przepustu przy ul. Paderewskiego (konserwacja polegająca na formowaniu skarp, wymiana połowic), • rów O-7c (495 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Zgrzebnioka (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów Bojkowski (3 388 mb) odcinek od ujścia potoku Ornontowickiego w kierunku szkoły i odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku A1 (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów O-25r (190 mb) odcinek od ul. Korfantego w kierunku, rejon hurtowni warzyw (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń), • rów Be-6 (440 mb) odcinek od ujścia rowu Beksza w kierunku Leśnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń), • naprawa sieci drenarskiej na działkach nr. 120/22, 198/22, 197/22, 152/22, 150/22, 181/22, • ul. Kopernika udrożnienie przepustu pod drogą, • rów Bujakowski (400 mb) odcinek od ujścia w kierunku granicy z sołectwem Chudów (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna). Sołectwo Paniówki • rów P-7 (15 mb) odcinek w rejonie kolektora przy ul. Gliwickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów Ch-20f (355 mb) odcinek od ujścia w górę rowu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów Ch-20f (515 mb) odcinek w kierunku ul. Zabrskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń plantowanie skarp),

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• rów Ch-20l (170 mb) odcinek od ujścia do Ch-20f w kierunku ul. Zamkowej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu), • rów Paniówka (1668 mb) odcinek od ul. Wodnej w kierunku do ul. Zabrskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), • rów Paniówka (325 mb) odcinek od przepompowni do ul. Wodnej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp), • rów P-8 (220 mb) odcinek od ujścia do Potoku Promna w kierunku lasu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń, plantowanie skarp), • rów P-8a (220 mb) odcinek od ujścia do rowu P-8 w kierunku lasu (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, wycinka zakrzaczeń, plantowanie skarp), • rów Ch-7c (130 mb) odcinek w rejonie Dino w kierunku ul. Zabrskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów Ch-7d (90 mb) odcinek od ujścia rowu Paniówka w kierunku sklepu Dino (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów P-6 (200 mb) odcinek od ujścia Potoku Promna w kierunku za ul. Gliwicką (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp, odmuleniu dna, wycinka zakrzaczeń), • rów P-7 (170 mb) odcinek od ujścia do Potoku Promna w kierunku kolektora przy ul. Gliwickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów K-7b (640 mb) odcinek od rowy Ch-10e w kierunku ul. Skotnickiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna). Sołectwo Przyszowice • rów Cienka nowe koryto (400 mb) odcinek od przepustu przy ul. Poloczka w kierunku ujścia (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna, przełożeniu płyt betonowych), • rów K-4a (464 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Cichej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), • rów bez nazwy (210 mb) odcinek w rejonie ul. Cichej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu, wycinka zakrzaczeń), • rów Ch-1 (352 mb) odcinek od kolektora w kierunku ul. Granicznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), • rów Cienka stare koryto (2088 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu, odmulenie dna), • rów Cienka nowe koryto (1126 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka (konserwacja polegająca na wykoszeniu dwukrotnym skarp rowu), • rów Ch-1 (170mb) odcinek od przepompowni w kierunku ul. Gierałtowskiej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), • rów Ch-2 (870 mb) odcinek od ujścia w kierunku ul. Gierałtowskiej (konserwacja polegająca wykoszeniu rowu, odmulenie dna rowu), • rów Ch-10 (830 mb) odcinek od ujścia w kierunku nasypu kolejowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna rowu), • rów Ch-1k (540 mb) odcinek pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2 przy nasypie kolejowym (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu, odmulenie dna), • rów K-4 (1040 mb) odcinek w rejonie autostrady i nasypu kolejowego (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu),

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		- rów Ch-1a (560 mb) odcinek od kolektora w kierunku ul. Granicznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp, odmulenie dna, wykonanie umocnień skarp i przepustów), - Ch-1 (1020 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku kolektora w rejonie ul. Granicznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu) - Ch-2 (670 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Granicznej (konserwacja polegająca na wykoszeniu skarp rowu). W 2023 roku wydatkowano na działania utrzymaniowe środki w wysokości 374 701,06 zł, w tym dotacja z Urzędu Gminy w wysokości 177 474,35 zł. W 2024 roku na podobne działania wydatkowano środki w wysokości 446 767,66 zł, z czego kwota 275 000,00 zł stanowiła dotację z Urzędu Gminy. Toszek W 2023 roku wykonano w ramach Funduszu sołeckiego czyszczenia rowu przy ulicy Wiejskiej w Paczynie za kwotę 14 268,00 zł. W 2024 roku wykonano udrożnienie rowu przydrożnego przy ul. Leśnej w Pisarzowicach za kwotę 4.300,00 zł, a także w ramach Funduszu sołeckiego remont i czyszczenie rowu w Kotliszowicach i Paczynie za łączną kwotę 23 244,00 zł.
6.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie poprzez zakup odpowiedniego sprzętu dla jednostek straży pożarnej.
7.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Gminy powiatu gliwickiego na bieżąco realizują to zadanie podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 229 Beneficjentów pochodzących z terenu powiatu gliwickiego skorzystało z Programu „Moja Woda” na działania związane z zatrzymaniem wody opadowej w obrębie nieruchomości.

3.5. Gospodarka wodno–ściekowa

W zakresie gospodarki wodno – ściekowej w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 5 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno–ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań monitorowanych (tabela nr 9).

Tabela 9 Stan realizacji ZADAŃ MONITOTROWANYCH w zakresie gospodarki wodno–ściekowej na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do przesyłu i oczyszczania ścieków komunalnych, zagospodarowywania osadów ściekowych oraz systemu sterowania, monitoringu i przesyłania danych	Gieraltowice W okresie raportowania wykonano następujące zadania: - Budowa odwodnienia łącznika ul. Ks. Pogrzeby i ul. Spółdzielczej w Przyszowicach za kwotę 75 034,32 zł, - Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w ul. K. Miarki w Przyszowicach za kwotę 37 761,00 zł. Knurow W 2023 roku realizowano następujące zadania: - Odwodnienie w rejonie osiedla Wojska Polskiego I i osiedla Wojska Polskiego II oraz odbudowa rowu Witrel w Knurowie za kwotę 10 167 195,73 zł. - Przebudowa odcinka ul. Sienkiewicza w rejonie skrzyżowania z ul. Karłowicza w Knurowie wraz z drogami bocznymi – kanalizacja deszczowa za kwotę 455 782,55 zł. W zakresie urządzeń kanalizacji sanitarnej działania inwestycyjne obejmowały: - przebudowę kanalizacji sanitarnej w ul. Konopnickiej (II etap, odgałęzienia), - przebudowę kanalizacji sanitarnej w ul. Piłsudczyków 1-3 w Knurowie, - przebudowę kolektora głównego kanalizacji sanitarnej w drodze dojazdowej przed oczyszczalnią ścieków przy ul. Rakoniewskiego w Knurowie. W 2024 roku realizowano zadanie „Odwodnienie w rejonie osiedla Wojska Polskiego I i osiedla Wojska Polskiego II oraz odbudowa rowu Witrel w Knurowie za kwotę 9 390 695,19 zł. W zakresie urządzeń kanalizacji sanitarnej działania inwestycyjne obejmowały budowę kanalizacji sanitarnej na osiedlu Farskie Pola w Knurowie za kwotę 1 637 315,43 zł. Pyskowice Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W roku 2024 zrealizowano zadanie pn.: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie budynku nr 2 przy ul. Targowej w Pyskowicach”–wykonano 84,54 mb za kwotę 155 299,17 zł. Sośnicowice W 2023 roku zakończono realizację zadania pn.: Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Sośnicowice – etap II- budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Sośnicowice i Trachy wraz z oczyszczalnią ścieków w Trachach. W dniu 30.06.2023r.z zakończono zadanie otrzymując oczyszczalnię ścieków komunalnych wraz z pozwoleniem na użytkowanie. W roku 2023 podpisano umowy na wykup następujących sieci: - Rachowice ul. Pogodna; wodociąg dł 82,8 mb, kanalizacja 73,3 mb, - Łany Wielkie ul. Wiejska, sieć kanalizacyjna dł 94,9 mb, - Sierakowice, wodociąg 245 mb, kanalizacja 146,6 mb.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		W 2024 roku realizowano zadania: • Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Styczyńskiego, wydatkowano środki w wysokości 119 984,36 zł, • Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w Tworogu Małym za kwotę 65 532,90 zł, • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Sośnicowice za kwotę 125 300,00 zł. Brak informacji o zrealizowanych działaniach na terenie gmin Pilchowice, Rudziniec, Toszek i Wielowieś
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)	Gierałtowie Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków na terenie gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Przyszowicach. W ramach zadań inwestycyjnych Spółka wykonała i wymieniła 0,93 km w sieci wodociągowej w 2023 roku, w 2024 roku – 1 km. Nowe sieci wodociągowe przejęte od prywatnych inwestorów o średnicy 110 PE to 0,1 km. W 2024 r. realizując ustawowe obowiązki dostawcy usług wodociągowych na obszarze Gminy Gierałtowie Spółka zakupiła 1142 sztuk wodomierzy, zamontowała 75 sztuk wodomierzy głównych na nowych przyłączach/hydroforach oraz wymontowała, zamontowała i opłombowała 789 sztuki wodomierzy głównych w ramach wymian legalizacyjnych. Knurów W 2023 roku realizowane były przedsięwzięcia związane z modernizacją przepompowni H2, zakupem i montażem systemu monitoringu sieci wodociągowej w zakresie parametrów ciśnienia i przepływu wody w 16 punktach pomiarowych oraz inwestycje obejmujące: • przebudowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Rakoniewskiego (etap III), • przebudowę/budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami przy ul. Stefana Batorego w Knurowie na odcinku od ul. Kazimierza Wielkiego do ul. Jana Sobieskiego, • przebudowę/budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków przy ul. Starowiejskiej, • budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami przy ul. Przemysłowej w Knurowie – Etap II i Etap III, • przebudowę/budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków w ul. Słonecznej. Pyskowice Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach W okresie raportowania realizowano zadanie pn.; „Budowa sieci wodociągowej w ul. Toszeckiej w Pyskowicach-II etap” – wykonano 1 065,22mb wodociągu za kwotę 775 487,97 zł. Sośnicowice W 2023 roku zrealizowano modernizację SUW Smolnica. Zadanie swoim zakresem objęło modernizację Stacji Uzdatniania Wody w sołectwie Smolnica polegającą na wykonaniu robót budowlanych związanych z wymianą okien i naprawą pęknięć ścian. W ramach zadania przebudowano pomieszczenie rozdzielnic głównej. Stare instalacje elektryczne zdemontowano, przebudowano instalacje i zamontowano nową rozdzielnię elektryczną. Przebudowane zostało również ogrodzenie obiektu. Ponadto zakupiono pompę na SUW Smolnica za kwotę 15 851,01zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		W 2024 roku realizowano następujące zadania: • Budowa kontenerowej pompowni wody w Łanach Wielkich za kwotę 168 999,91 zł, • Rozbudowa i modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Sośnicowicach za kwotę 159 222,02 zł. Toszek W 2023 roku zakończono I etap zadania pn: „Budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie gminy Toszek - poprawa jakości i standardów życia” na kwotę 1 661 471,70 zł brutto, która objęła swoim zakresem: • wykonanie dokumentacji projektowej wymiany wodociągów wraz z przepięciem istniejących przyłączy, • wymianę wodociągu w drodze gminnej nr 620106 S ul. Wiejska w Boguszytach o długości około 1290 mb; • wymianę wodociągu w drodze gminnej nr 620216 S ul. Plac Drzewny w Paczynie o długości około 450 mb. Brak informacji o zrealizowanych działaniach na terenie gmin Pilchowice, Rudziniec i Wielowieś
3.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.
4.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gierałtowie Na koniec 2023 roku (dane GUS) na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 601, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 216. Knurów Na koniec 2024 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 651, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 150. Pilchowice Na koniec 2024 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 2 374, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 387. Pyskowice Na koniec 2023 roku (dane GUS) na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 330,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		• przydomowych oczyszczalni ścieków – 93. Rudziniec Na koniec 2024 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 2 338, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 763. Sośnicowice Na koniec 2023 roku (dane GUS) na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 737, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 240. Toszek Na koniec 2024 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 992, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 386. Wielowieś Na koniec 2024 roku na terenie gminy było: • zbiorników bezodpływowych – 603, • przydomowych oczyszczalni ścieków – 238.
5.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Brak informacji o zrealizowanych czynnościach kontrolnych w okresie raportowania. Gminy powiatu gliwickiego prowadziły kontrole w zakresie posiadanych umów na wywóz nieczystości ciekłych oraz częstotliwości realizacji tych obowiązków na nieruchomościach niepodłączonych do kanalizacji sanitarnej. Gierałtowiec Brak informacji o ilości przeprowadzonych kontroli. Knurów W okresie raportowania przeprowadzono 713 kontroli. Pilchowice W latach 2023 – 2024 były przeprowadzane kontrole gospodarki wodno-ściekowej. W 2023 roku było 17 kontroli (w tym 9 z uchybieniami), w 2024 roku były 23 kontrole (w tym 17 z uchybieniami). Pyskowice Brak informacji o ilości przeprowadzonych kontroli. Rudziniec W okresie raportowania przeprowadzono 2 113 kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych. Sośnicowice Brak informacji o ilości przeprowadzonych kontroli. Toszek W okresie raportowania przeprowadzono 181 kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Wielowieś W okresie raportowania przeprowadzono 134 kontrole w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

W zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 7 zadań, z czego:

- 3 własnych,
- 4 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań w zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 10) i zadań monitorowanych (tabela nr 11).

Tabela 10 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż kopalin Współdziałanie z właściwymi organami celem ochrony zasobów wód podziemnych.	W okresie raportowania Starosta Gliwicki nie wydał żadnej nowej koncesji na eksploatację złóż, będących w jego kompetencji. Nie wykryto także żadnego przypadku nielegalnego wydobywania kopalin ze złóż.
2.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestru zawierającego informacje o tych terenach	W 2023 roku na terenie gminy Sońnicowice w sołectwie Smolnica w rejonie ul. Wiejskiej (droga powiatowa nr 2916S) zauważono ruchy masowe ziemi, skutkujące osuwaniem się ziemi na jezdnię. W efekcie nastąpiło wypiętrzenie wału ziemnego w obrębie pobocza, wypiętrzenie i częściowe zniszczenie rowu przydrożnego. Na skutek wypychania masy ziemi w stronę jezdni nastąpiła konieczność jej odcinkowego wyłączania z ruchu. Jednocześnie na skutek osuwania nastąpiło zniszczenie (osunięcia) chodnika stanowiącego drogę dojścia do pobliskiego domu (posesja prywatna). W Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej ustalono, że jest osuwisko oznaczone nr 81392 KRO o stopniu aktywności – aktywne okresowo. Zwrócono się o wycenę korekty karty rejestracyjnej przedmiotowego osuwiska.
3.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 11 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów geologicznych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż kopalin	Marszałek Województwa Śląskiego Współdziałanie organu koncesyjnego, w celu ochrony udokumentowanych złóż, realizowane jest w związku z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ramach współdziałania z gminami, organ administracji geologicznej opiniuje, także w zakresie udokumentowanych złóż kopalin: projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnia (w przypadku braku

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	Współdziałanie z właściwymi organami celem ochrony zasobów wód podziemnych.	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) projekty decyzji o warunkach zabudowy i projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W oparciu o przepisy ustaw: Prawo geologiczne i górnicze oraz Prawo ochrony środowiska – na etapie współdziałania z ww. organami – zwraca się uwagę na konieczność ujawniania w dokumentach planistycznych udokumentowanych złóż kopalin w celu racjonalnego gospodarowania ich zasobami oraz ich ochrony dla potrzeb eksploatacji, także dla potrzeb eksploatacji w przyszłości.
2.	Ujęcie występowania strategicznych złóż węgla kamiennego w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego gmin.	Zadanie realizowane na bieżąco przez gminy powiatu gliwickiego w trakcie prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
3.	Ciągłe monitorowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i aktualizowanie rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach Systemu Osłony Przeciwoświsiskowej.
4.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze.	Brak informacji o podjętych działaniach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.7. Ochrona gleb

W zakresie ochrony gleb w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 8 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 12) i zadań monitorowanych (tabela 13).

Tabela 12 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d POŚ)	Realizując obowiązek wynikający z art. 101d Prawo ochrony środowiska Starosta Gliwicki w październiku 2024r. przeprowadził analizę, która miała na celu aktualizację wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Uwzględniała ona porównanie ustaleń dokonanych w ramach „Wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie powiatu gliwickiego” opracowanego w 2018r. z uzyskanymi w ostatnim okresie informacjami nt. stanu środowiska i prowadzonej działalności na terenie Powiatu Gliwickiego. W ramach analizy weryfikowano ujawnienie się nieujętej wcześniej działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r. oraz prawdopodobieństwo występowania w trakcie prowadzenia działalności substancji powodujących ryzyko zagrożenia zanieczyszczenia w glebie lub ziemi. Dokonana analiza nie wykazała nowych terenów innych niż wymienione w „Wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie powiatu gliwickiego” przekazanego Państwu w 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

W koniec 2023 roku, według danych podanych do sprawozdania RRW- 11, gruntów przeznaczonych do rekultywacji zdegradowanych było łącznie 409,79 ha z tego w wyniku działalności w zakresie górnictwa i wydobywania w tym wydobywania węgla kamiennego – 366,77 ha, pozostałego górnictwa i wydobywania – 25,71 ha, w zakresie innej działalności – 17,31 ha.

W koniec 2024 roku, według danych podanych do sprawozdania RRW- 11, gruntów przeznaczonych do rekultywacji zdegradowanych było łącznie 407,7334 ha z tego w wyniku działalności w zakresie górnictwa i wydobywania w tym wydobywania węgla kamiennego – 364,73 ha, pozostałego górnictwa i wydobywania – 25,6934 ha, w zakresie innej działalności – 17,31 ha.

Tabela 13 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gleb i terenów przemysłowych i zdegradowanych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Rolnicy z terenu powiatu gliwickiego na bieżąco uczestniczą w szkoleniach, spotkaniach z przedstawicielami Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Gliwicach. W okresie raportowania organizowano głównie spotkania online lub webinaria (z uwagi na sytuację pandemiczną) dotyczących głównie aktualnych naborów PROW oraz integrowanej ochrony roślin uprawnych przed chorobami i szkodnikami, plany azotanowe, środki ochrony roślin. Na bieżąco również udzielane są rolnikom wszelkiego rodzaju konsultacje.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
2.	Kontrola poziomu zakwaszenia gleb oraz jej zasobności w makroelementy	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Gliwicach W okresie raportowania przebadano 3 378 próbek gleb pochodzących z 288 gospodarstw terenu powiatu gliwickiego na pod względem jej odczynu i zasobności w makroelementy. Łącznie przebadano grunty z powierzchni 5 995,66 ha. Wyniki odczynu przedstawiają się następująco: • 4% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem bardzo kwaśnym, • 14% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem kwaśnym, • 42% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem lekko kwaśnym, • 34% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem obojętnym, • 6% użytków rolnych charakteryzowało się odczynem zasadowym. Dla 7% użytków rolnych określono potrzeby wapnowania jako konieczne, dla 7% jako potrzebne, dla 12% jako wskazane, dla 25% jako ograniczone, a dla 49% - zbędne. Zawartość fosforu przedstawiała się następująco: • dla 7% użytków rolnych - bardzo niska, • dla 17% użytków rolnych - niska, • dla 24% użytków rolnych – średnia, • dla 18% użytków rolnych – wysoka, • dla 34% użytków rolnych – bardzo wysoka. Zawartość potasu przedstawiała się następująco: • dla 10% użytków rolnych - bardzo niska, • dla 21% użytków rolnych - niska, • dla 36% użytków rolnych – średnia, • dla 20% użytków rolnych – wysoka, • dla 13% użytków rolnych – bardzo wysoka. Zawartość magnezu przedstawiała się następująco: • dla 4% użytków rolnych - bardzo niska, • dla 15% użytków rolnych - niska, • dla 35% użytków rolnych – średnia, • dla 23% użytków rolnych – wysoka, • dla 23% użytków rolnych – bardzo wysoka. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy Program Monitoring chemizmu gleb ornych Polski stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w 2020 r. Na terenie powiatu gliwickiego brak jest punktu monitoringowego chemizmu gleb ornych Polski.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
3.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin	Kontrole gospodarstw rolnych w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Oddział w Gliwicach. W roku 2023 przeprowadzono kontrole: • materiału siewnego – 42 kontrole – brak nieprawidłowości, • punktów prowadzących obrót środkami ochrony roślin - 4 kontrole – 1 kontrola z nieprawidłowościami (brak przeszkolonego pracownika), • stosowania środków ochrony roślin – 55 kontrole – 5 kontrole z nieprawidłowościami (stosowanie niezgodnie z wymaganiami etykiety, w sposób stwarzający zagrożenie, nieprowadzenie dokumentacji stosowania środków ochrony roślin), • pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych – 6 kontrole (9 prób) – w 2 próbach stwierdzono nieprawidłowości (obecność pozostałości środków ochrony roślin w strefach ochronnych). W roku 2024 przeprowadzono kontrole: • materiału siewnego – 46 kontrole – brak nieprawidłowości, • punktów prowadzących obrót środkami ochrony roślin - 6 kontrole – brak nieprawidłowości, • stosowania środków ochrony roślin – 82 kontrole – 8 kontrole z nieprawidłowościami (stosowanie środka niedopuszczonego do obrotu, korzystanie z nieprzebadanego sprzętu, nieprowadzenie dokumentacji stosowania środków ochrony roślin), • pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych – 6 kontrole (8 prób) – brak nieprawidłowości.
4.	Realizacja pakietów rolno – środowiskowo - klimatycznych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział w Częstochowie Na terenie powiatu gliwickiego realizowane są przez rolników dobrowolne zobowiązania w ramach Działania Rolno-Środowiskowo-Klimatycznego (RŚK) i Działania Rolnictwo Ekologiczne (RE) PROW 2014-2020. W roku 2023 złożono następująco ilość wniosków: Płatność rolno – środowiskowo – klimatyczna (PROW 2014 – 2020): • Wariant 5.4 Półnaturalne łąki wilgotne poza Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 2,84 ha, • Wariant 2.1 Międzyplony – 5 wniosków – powierzchnia 64,91 ha, • Wariant 1.1 Rolnictwo zrównoważone – 1 wniosek – powierzchnia 42,45 ha. Płatność rolno – środowiskowo – klimatyczna (WPR 2023-2027): • Wariant 2.5 Półnaturalne łąki świeże poza Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 19,54 ha, • Wariant 1.5 Półnaturalne łąki świeże na Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 16,25 ha, • Wariant 7.1 Wieloletnie pasy kwietne – 1 wniosek – powierzchnia 0,32 ha. W 2024 roku złożono następująco ilość wniosków: Płatność rolno – środowiskowo – klimatyczna (PROW 2014 – 2020): • Wariant 5.4 Półnaturalne łąki wilgotne poza Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 2,84 ha, • Wariant 2.1 Międzyplony – 1 wniosek – powierzchnia 8,2 ha.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Płatność rolno – środowiskowo – klimatyczna (WPR 2023-2027): - Wariant 2.5 Półnaturalne łąki świeże poza Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 19,54 ha, - Wariant 1.5 Półnaturalne łąki świeże na Natura 2000 – 1 wniosek – powierzchnia 16,25 ha.
5.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową, w tym przeznaczania gruntów na cele inne niż rolne i leśne	Zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Starosty Gliwickiego (na podstawie sprawozdań RRW-11) z produkcji rolniczej w roku 2023 wyłączono 37,71 ha gruntów rolnych. W 2024 roku wyłączono z produkcji rolniczej teren o łącznej powierzchni wynoszącej 7 ha. Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowywania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu poprzez określenie odpowiedniego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.
6.	Wprowadzanie danych i aktualizacja bazy danych o terenach przemysłowych i zdegradowanych (ORSIP, OPI-TPP**)	Brak informacji o podjętych działaniach.
7.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Starosty Gliwickiego (na podstawie sprawozdań RRW-11) w 2024 roku zrehabilitowano obszar o powierzchni 0,911 ha na terenie gm. Rudziniec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

W zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 13 zadań, z czego:

- 1 własne,
- 12 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 14), zadań monitorowanych (tabela 15).

Tabela 14 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	W okresie raportowania Starosta Gliwicki wydał 16 decyzji na wytwarzanie, przetwarzanie oraz zbieranie odpadów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 15 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Co roku gminy powiatu gliwickiego przygotowują sprawozdania z realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i przekazują je za pośrednictwem BDO do Marszałka Województwa Śląskiego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochron Środowiska w Katowicach.
2.	Aktualizacja inwentaryzacji i opracowanie (gmina Knurów) lub aktualizacja (pozostałe gminy) Programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Gierałtowie Opracowano aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w 2023 roku. Wydatkowano środki w wysokości 10 947,00 zł. Na ten cel Gmina uzyskała w wysokości 8 400,00 zł, w ramach ogłoszonego przez Ministra Rozwoju i Technologii konkursu Azbest 2023! Pilchowice Gmina posiada inwentaryzację azbestu, która została zaktualizowana w 2023 roku. Sośnicowice W 2023 roku uchwałą nr LXII/479/2023 z dnia 28.06.2023 przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sośnicowice - aktualizacja 2023”. Wielowieś Gmina w 2024 r. wykonała aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz aktualizację Programu Usuwania Azbestu. Pozostałe gminy nie realizowały tego zadania.
3.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gierałtowie Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 6 500,493 Mg odpadów komunalnych, z tego 3 702,133 Mg zebrano w sposób selektywny.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 6 627,611 Mg odpadów komunalnych, z tego 3 855,891 Mg zebrano w sposób selektywny. Knurów Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 13 328,225 Mg odpadów komunalnych, z tego 5 060,995 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 13 933,9138 Mg odpadów komunalnych, z tego 5 612,2408 Mg zebrano w sposób selektywny. Pilchowice Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 6 025,540 Mg odpadów komunalnych, z tego 4 393,160 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 6 213,483 Mg odpadów komunalnych, z tego 4 471,283 Mg zebrano w sposób selektywny. Pyskowice Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 6 976,235 Mg odpadów komunalnych, z tego 2 873,585 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 7 349,560 Mg odpadów komunalnych, z tego 2 159,700 Mg zebrano w sposób selektywny. Rudziniec Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 4 966,891 Mg odpadów komunalnych, z tego 2 238,951 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 5 082,070 Mg odpadów komunalnych, z tego 2 393,336 Mg zebrano w sposób selektywny. Sośnicowice Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 4 307,800 Mg odpadów komunalnych, z tego 1 904,650 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 4 469,268 Mg odpadów komunalnych, z tego 2 066,118 Mg zebrano w sposób selektywny. Toszek Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 4 115,709 Mg odpadów komunalnych, z tego 1 635,669 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 4 271,4625 Mg odpadów komunalnych, z tego 1 748,9475 Mg zebrano w sposób selektywny. Wielowieś Ogółem na terenie gminy w 2023 roku zebrano 2 014,570 Mg odpadów komunalnych, z tego 456,359 Mg zebrano w sposób selektywny. Ogółem na terenie gminy w 2024 roku zebrano 2 377,828 Mg odpadów komunalnych, z tego 788,133 Mg zebrano w sposób selektywny.
4.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Brak informacji o zrealizowanych czynnościach kontrolnych w okresie raportowania.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
5.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych zmieszanych, unieszkodliwianych przez składowanie	Gierałtowie Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 42,40%, a w 2024 roku – 41,10%. Knurów Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 23,94%, a w 2024 roku – 28,46%. Pilchowice Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 31,01%, a w 2024 roku – 49,27%.
6.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło	Pyskowice Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 25,11%, a w 2024 roku – 29,77%. Rudziniec Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 30,78%, a w 2024 roku – 48,63%. Sośnicowice Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 30,74%, a w 2024 roku – 32,09%. Toszek Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 20,39%, a w 2024 roku – 31,16%. Wielowieś Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł w 2023 roku 15,57%, a w 2024 roku – 45,03%. Gminy powinny osiągnąć co najmniej poziom 35% w 2023 roku i 45% w 2024 roku.
7.	Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych	Wszystkie gminy powiatu gliwickiego dostosowały się do zmienionych przepisów dotyczących odbioru odpadów medycznych pochodzących z gospodarstw domowych i zorganizowały odbieranie tych odpadów w punktach selektywnej zbiórki odpadów.
8.	Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych,	Gierałtowie W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 11,710 Mg, a w 2024 roku - 15,573 Mg. Knurów W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 6,960 Mg, a w 2024 roku – 7,358 Mg. Pilchowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 3,455 Mg, a w 2024 roku – 4,131 Mg. Pyskowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 6,040 Mg, a w 2024 roku – 6,427 Mg. Rudziniec W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 16,461 Mg, a w 2024 roku – 16,059 Mg.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		Sośnicowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 3,931 Mg, a w 2024 roku – 4,105 Mg. Toszek W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 11,340 Mg, a w 2024 roku – 11,880 Mg. Wielowieś W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 9,620 Mg, a w 2024 roku – 8,880 Mg.
9.	Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”	Gierałtowiec Usunięto azbest z terenu 4 nieruchomości. Wydatkowano środki w wysokości 3 000,00 zł. Nie wskazano usuniętej masy. Knurów W okresie raportowania nie usuwano wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Pilchowice Łączna ilość usuniętych w okresie raportowania wyrobów zawierających azbest wynosi 23,84 Mg. Pyskowice Nie udzielano dotacji do usuwania wyrobów zawierających azbest. Rudziniec Łączna ilość usuniętych w okresie raportowania wyrobów zawierających azbest wyniosła 43,91 Mg. Sośnicowice W 2023 roku usunięto z terenu gminy 5,94 Mg wyrobów zawierających azbest. W 2024 roku usunięto z 4 nieruchomości łącznie 3,764 Mg wyrobów zawierających azbest. Toszek W latach 2023-2024 usunięto z terenu Gminy 30,9667 Mg wyrobów zawierających azbest. Wielowieś W okresie 2023 – 2024 nie prowadzono dofinansowania do usuwania wyrobów azbestowych.
10.	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Brak informacji o podjętych działaniach.
11.	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami sektora przemysłowego	Brak informacji o podjętych działaniach.
12.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania	Zadanie realizowane w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 11 Tabeli nr 2.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.9. Ochrona przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 9 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024 w zakresie zadań monitorowanych (tabela 16).

Tabela 16 Stan realizacji ZADAŃ MONITOROWANYCH w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Aktualizacja systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Nie realizowano w okresie raportowania.
2.	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego W okresie raportowania zorganizowano działania edukacyjne dla 47 uczniów z terenu powiatu gliwickiego. PGL LP Nadleśnictwo Brynek W okresie raportowania zorganizowano: • Obchody „Dnia ziemi” w których uczestniczą przedszkolaki oraz dzieci z klas 1 - 8 szkoły podstawowej, łącznie 280 osób/rocznie. • Akcję „Choinki Nadziei z Brynka”, która ma na celu w okresie bożonarodzeniowym przekazanie drzewek osobom starszym, samotnym, wykluczonym. PGL LP Nadleśnictwo Rudy Raciborskie W latach 2023–2024 Nadleśnictwo Rudy Raciborskie prowadziło intensywną działalność edukacyjną, kierując swoje działania do różnych grup wiekowych. Organizowano zajęcia terenowe, warsztaty, prelekcje oraz akcje społeczne, m.in. sadzenie drzew czy sprzątanie lasu. Edukacja odbywała się m.in. w Rezerwacie Łęczczok, na ścieżkach dydaktycznych oraz w Cysterskim Parku Krajobrazowym. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wycieczki do Gospodarstwa Szkółkarskiego w Nędzy, gdzie uczestnicy poznawali proces produkcji sadzonek. Podczas zajęć podkreślano znaczenie odpowiedzialnej gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe oraz drewna jako odnawialnego, ekologicznego surowca. Działania miały na celu kształtowanie świadomości ekologicznej i budowanie pozytywnej relacji człowieka z lasem. PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec W okresie raportowania zorganizowano: • 78 zajęć terenowych • 49 spotkań z leśnikiem w szkołach • 3 konkursy leśne • 16 akcji podczas imprez okolicznościowych • 3 wystawy edukacyjne.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		PGL LP Nadleśnictwo Rybnik W latach 2023-2024 przeprowadzono w Nadleśnictwie Rybnik w ramach edukacji łącznie 7 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyło 367 osób w różnym wieku.
3.	Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu gliwickiego podczas prac nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
4.	Nadzór nad lasami niebędącymi własnością Skarbu Państwa (las prywatne)	Zgodnie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Ust. 3 powyższego artykułu stanowi, że Starosta może, w drodze porozumienia, powierzyć prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, nadleśniczemu Lasów Państwowych. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (potocznie zwanych lasami niepaństwowymi –w skrócie LNP) w powiecie gliwickim wspólnie ze Starostą Gliwickim na mocy porozumień zawartych pomiędzy Starostą prowadzą: • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rybnik. Podstawowym dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa jest uproszczony plan urządzania lasu (UPUL), natomiast dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha sporządzane są inwentaryzacje stanu lasu (ISL), stanowiące podstawę do określania zadań z zakresu gospodarki leśnej w drodze decyzji wydawanej przez starostę.
5.	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	PGL LP Nadleśnictwo Kędzierzyn W latach 2023-2024 zrealizowano odnowienia lasu na powierzchni 6,96 ha i wysadzono 39,15 tys. szt. sadzonek. PGL LP Nadleśnictwo Rudy Raciborskie W okresie raportowania odnowiono 19,83 ha lasu (w tym 3,87 ha odnowiono naturalnie) wykorzystując w tym celu 84,95 tysiąca sadzonek. PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec W latach 2023-2024 zrealizowano odnowienia lasu na powierzchni 327,94 ha i wysadzono ponad 1,8 mln. szt. sadzonek. PGL LP Nadleśnictwo Rybnik W latach 2023-2024 zrealizowano prace zalesieniowe na obszarze 115,71 ha.
6.	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Ilość złożonych wniosków oraz powierzchnie objęte programami rolno – środowiskowo – klimatycznymi opisano w poz. 4 Tabeli nr 13.
7.	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu także	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego W okresie raportowania w ramach czynnej ochrony przyrody prowadzono monitoring gniazd bociana białego w czasie gniazdowania ptaków w sezonie lęgowym, w 7 lokalizacjach (5 na terenie gm. Pilchowice, 2 na terenie gm. Sośnicowice).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	poza terenem obszarów chronionych	PGL LP Nadleśnictwo Brynek Działania prowadzone w celu zapewnienia ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu to m.in.: • czynna ochrona gatunków ptaków poprzez zakładanie stref ochronnych dla wskazanych gatunków objętych ochroną prawną, • zimowe dokarmianie dzikiego ptactwa, • wywieszanie nowych budek lęgowych oraz ich konserwacja na terenie całego nadleśnictwa, • wywieszanie pułapek feromonowych w celu prognozowania zagrożenia ze strony gatunków owadów, • ochrona upraw leśnych przed zgryzaniem przez zwierzynę płową, • porządkowanie pasów pożarowych w lasach wzdłuż dróg publicznych, • oznakowanie dojazdów pożarowych oraz punktów czerpania wody, • całodniowy monitoring lasów z dostrzegalni przeciwpożarowych w okresie od połowy marca do połowy października. PGL LP Nadleśnictwo Katowice W okresie raportowania realizowane były działania mające na celu zapewnienie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu: • regularne monitorowanie stanu zdrowotnego lasu, • przeprowadzanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w celu • ograniczenia skutków klęsk żywiołowych (pożarów, huraganów) i pojawienia się szkodników i chorób drzew, • prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z PUL, • odnawianie lasów poprzez sadzenie drzew i pielęgnację młodników, • wykonywanie cięć sanitarnych i trzebieży mających na celu poprawę zdrowotności i stabilności drzewostanów, • udostępnianie lasów dla rekreacji i turystyki, w tym utrzymanie szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych oraz miejsc biwakowych, • organizowanie akcji edukacyjnych i informacyjnych, dla społeczeństwa mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej i promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, • współpraca z lokalnymi społecznościami oraz organizacjami pozarządowymi w ramach różnych inicjatyw ekologicznych, • ochrona siedlisk rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, Wszystkie powyższe działania są realizowane w celu zachowania lasów w jak najlepszym stanie oraz zapewnienia ich trwałości i wielofunkcyjności, co ma istotne znaczenie zarówno dla ochrony środowiska, jak i dla społeczności lokalnych. PGL LP Nadleśnictwo Kędzierzyn W latach 2023-2024 w ramach zapewnienia ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu wykonano następujące działania: • mineralizacja pasów przeciwpożarowych, • utrzymanie punktów czerpania wody, • monitoring szkodników pierwotnych sosny, • monitoring występowania brudnicy mniszki.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
		PGL LP Nadleśnictwo Rudy Raciborskie Na terenie leśnym powiatu gliwickiego zarządzanym przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie prowadzone są stałe obserwacje w celu wczesnego wykrycia pożarów, szybkiego alarmowania oraz podejmowania działań ratowniczych. W zakresie ochrony lasu kontrolowano zagrożenie od szeliniaka sosnowca (2023 – 9,93 ha, 2024 – 2,74 ha), prowadzono prognozykę brudnicy mniszki oraz szkodników pierwotnych sosny na całym obszarze. W ramach ochrony upraw leśnych przed roślinożernymi ssakami wykonano zabezpieczenia chemiczne (repelenty): 2023 – 19,23 ha, 2024 – 10,58 ha, oraz mechaniczne (grodzenia): 2023 – 0,33 ha, 2024 – 0,10 ha. PGL LP Nadleśnictwo Rudziniec W zakresie ochrony przeciwpożarowej prowadzone są działania wynikające z obowiązującej „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”. Są to m.in. dyżury przeciwpożarowe Służby Leśnej, dyżur w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym (PAD) w tym obsługa systemu kamer patrolujących teren leśny, bieżące utrzymanie dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody, utrzymanie baz lotniczych, lądowisk operacyjnych oraz innych miejsc startów i lądowań, utrzymanie systemu łączności radiowej, sprzętu i środków do gaszenia i dogaszania pożarów oraz tablic informacyjnych, systematyczna i bieżąca współpraca z jednostkami państwowej i ochotniczej straży pożarnej, a także regularne ćwiczenia pożarowe W zakresie ochrony lasu przed szkodnikami prowadzone są wszystkie wymagane działania wynikające z obowiązującej „Instrukcji ochrony lasu”. Są to m.in. działania polegające na ochronie pożytecznej fauny (ilość budek lęgowych na terenie Nadleśnictwa Rudziniec: 4505 szt. regularnie czyszczonych i konserwowanych), ochrona miejsc rozrodu i lęgów ptasich, monitoring szkodliwych owadów leśnych za pomocą pułapek klasycznych i feromonowych, próbne poszukiwania szkodników pierwotnych w ściole, analiza szkodników korzeni, obserwacja rójki chrabąszczy, opryski lotnicze zwalczające chrabąszcze (rok 2023 brak oprysku, rok 2024 na pow. 424 ha), wyznaczanie i usuwanie drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne. PGL LP Nadleśnictwo Rybnik W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do: - wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów; - zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych; - ochrony gleby i wód leśnych. Ochrona przeciwpożarowa w Nadleśnictwie Rybnik to kompleksowe działania mające na celu zapobieganie i zwalczanie pożarów lasów. Obejmuje ona prewencję, monitorowanie zagrożeń, codzienny monitoring zagrożenia pożarowego realizowany przez Punkt Alarmowo Dyspozycyjny (PAD), działania operacyjne w przypadku pożaru, patrole lotnicze i naziemne, gotowość do interwencji, a także współpracę z innymi służbami i organizacjami oraz edukację społeczną. Ochrona lasu przed szkodnikami w Nadleśnictwie Rybnik to kompleksowe działania mające na celu zapobieganie i zwalczanie szkodliwych organizmów, które zagrażają zdrowotności drzewostanów i całych ekosystemów leśnych. Obejmuje to zarówno metody zapobiegawcze, jak i interwencyjne, a także monitorowanie stanu lasu i ocenę zagrożeń. PGL LP Nadleśnictwo Zawadzkie Z zakresu ochrony lasu zrealizowano m. in. zabezpieczenie chemiczne oraz mechaniczne upraw i wykładanie drzew zgryzowych, monitoring liczebności szkodników owadzi, a także zbiór odpadów pozostawionych na terenach leśnych.
8.	Inwentaryzacja i usuwanie roślinności inwazyjnej	Brak informacji o podjętych działaniach przez gminy z powiatu gliwickiego.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
9.	Prowadzenie prac pielęgnacyjno – konserwatorskich pomników przyrody na terenie poszczególnych gmin	Gminy powiatu gliwickiego Nie realizowano prac pielęgnacyjno – konserwatorskich na pomnikach przyrody.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”, założono realizację 9 zadań, z czego:

- 2 własne,
- 7 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 17) i zadań monitorowanych (tabela nr 18).

Tabela 17 Stan realizacji ZADAŃ WŁASNYCH w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W 2023 r. z Magazynu Przeciwpowodziowego przekazano nieodpłatnie Komendantowi Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach następujący sprzęt: • łódź pontonowa ORKA 2 – 1 szt., • łódź pontonowa PASAT 250 – 1 szt., • łódź wiosłowa – 2 szt., • wiosła szalupowe 2,40 m – 4 szt., • silnik HONDA do łodzi – 1 szt. W związku z prowadzonymi działaniami kryzysowymi w 2024 r. przekazano Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach następujący sprzęt: • plandeki, • rękawice chemiczne kwasoodporne, • podbieraki, spodniobuty, • węże pożarnicze, • rozdzielacze, • środek neutralizujący, • kamizelki asekuracyjne.
2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie realizowane pośrednio w ramach akcji edukacyjnych, o których mowa w poz. 3 Tabeli nr 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 18 Stan realizacji **ZADAŃ MONITOROWANYCH** w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Brak informacji o zrealizowanych czynnościach kontrolnych w okresie raportowania.
2.	Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	
3.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Wszystkie gminy powiatu gliwickiego finansują działania związane z utrzymaniem gotowości bojowej oraz zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia. Sośnicowice W 2023 roku zakupiono nowy, średni samochód ratowniczo - gaśniczy dla OSP Sośnicowice wraz z wyposażeniem. Całkowita wartość samochodu wyniosła 1 374 894 zł.
4.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Nie realizowano z uwagi na brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii.
5.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Nie realizowano z uwagi na brak takiej potrzeby.
6.	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Nie realizowano okresie raportowania.
7.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Na stronach internetowych gmin znajduje się odesłanie do strony internetowej Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, zawierającą bieżące raporty, komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne. Niejednokrotnie gminy powielają także zawarte tam informacje na swoich stronach internetowych, aby dotrzeć do szerszego grona zainteresowanych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2025

4. Stopień realizacji zadań w zakresie usuwania azbestu zapisanych w Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032 oraz Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032.

W 2020 roku przyjęto dokument pn. „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032”. Program został zatwierdzony przez Zarząd Powiatu Gliwickiego uchwałą nr 740/2021 z dnia 13.01.2021 roku. W 2024 roku przygotowano z kolei dokument pn. „Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032”. Dla pełnego usystematyzowania danych w niniejszym dziale podsumowano realizację działań zawartych w dokumencie z 2020 roku (zadania tożsame z aktualizacją z 2024 roku).

Zgodnie z tym dokumentem, niezbędnym elementem zarządzania przyjętą aktualizacją jest systematyczne monitorowanie poczynionych postępów.

W ramach działań monitoringowych powinny zostać określone zmiany ilości wyrobów zawierających azbest na obszarze powiatu gliwickim w kolejnych latach realizacji „Programu...” tj.:

- ilości zutylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest,
- ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Ponadto zgodnie z postanowieniami tegoż Programu, raz na 2 lata przedstawiany będzie Radzie Powiatu Raport opracowywany w ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska przedstawiający wyniki realizacji „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” oraz „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032”.

Podobnie jak w przypadku Programów ochrony środowiska, także i w tym programie założono zadania, które winny być realizowane zarówno przez jednostkę wiodącą, czyli Powiat Gliwicki, jak i przez gminy położone na jego obszarze – w ramach zadań monitorowanych.

W zakresie zadań wpisanych do „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” oraz „Aktualizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032” założono realizację 16 zadań, w tym:

- 6 własnych,
- 10 monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących usuwania azbestu z terenu powiatu gliwickiego w latach 2023 – 2024 w zakresie zadań własnych (tabela nr 19) i zadań monitorowanych (tabela 20).

Tabela 19 Stan realizacji **ZADAŃ WŁASNYCH** w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja „Programu...” W 2032 roku opracowanie Raportu z całościowej realizacji Programu	„Aktualizacja Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2020 – 2032” została przyjęta przez Zarząd Powiatu Gliwickiego uchwałą nr 740/2021 z dnia 13.01.2021 roku. W ramach wykonanego w 2023 roku Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030” za okres 2021 – 2022, sporządzono także raport z wykonania poprzedniego Programu usuwania azbestu z terenu Powiatu Gliwickiego. W 2024 roku przygotowano „Aktualizację Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2024 – 2032”.
2.	Współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu oraz z organami kontrolnymi - na podstawie POKA, 2009	Starosta Gliwicki prowadzi współpracę z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu. Starosta Gliwicki prowadzi także nadzór nad procesem rekultywacji składowiska odpadów azbestowych na terenie gminy Knurów.
3.	Uczestnictwo w organizacji usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu na ten cel środków krajowych lub unijnych – w ramach pomocy merytorycznej Gminom należącym do Powiatu (spotkania i informowanie o bieżących możliwościach dofinansowania)	W miarę możliwości Starosta Gliwicki przekazuje informacje o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.
4.	Działania informacyjno – edukacyjne, (na podstawie POKA, 2009 i wojewódzkiego PUA 2009-2032) w tym m.in.: - przygotowanie ulotek informacyjnych o szkodliwości azbestu i o obowiązkach związanych z koniecznością jego usuwania - przygotowanie stałej informacji, na stronach internetowych, poświęconej tematyce azbestu, okresowe publikacje w prasie lokalnej dotyczące tematyki azbestu	W okresie raportowania Starosta Gliwicki zamieszczał publikacje na własnych stronach internetowych w zakresie informacji o postępach w zakresie realizacji Programu w gminach wchodzących w skład powiatu., Ponadto na bieżąco monitoruje proces realizacji Programu usuwania azbestu dla Powiatu Gliwickiego na lata 2016 – 2032, w tymi okresowo sporządza jego aktualizację i raporty z jego realizacji (w ramach Raportów z POS),
5.	Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska) na	Starosta Gliwicki jako organ administracji architektoniczno – budowlanej przyjmuje zgłoszenia robót niewymagających pozwolenia na budowę oraz udziela pozwoleń na budowę dla zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest (np. podczas wymiany pokrycia dachowego).

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	podstawie POKA, 2009, Wojewódzkiego PUA 2009-2032.	
6.	Bieżące monitorowanie realizacji „Programu...” i okresowe raportowanie jego realizacji (w ramach współpracy przy tworzeniu sprawozdania Marszałka według ustawy o utrzymaniu czystości i porządku art. 9s)	W 2023 roku, w ramach opracowania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030” za lata 2021 – 2022 dokonano podsumowania realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach, 2025

Tabela 20 Stan realizacji **ZADAŃ MONITOROWANYCH** w zakresie usuwania azbestu na terenie powiatu gliwickiego w latach 2023 - 2024

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
1.	Coroczna aktualizacja danych w Bazie Azbestowej	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco wprowadzają dane do Bazy azbestowej oraz tworzą roczne raporty w tym zakresie.
2.	Aktualizacja terenowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest przeprowadzonej w 2010 roku oraz opracowanie na jej podstawie aktualizacji „PUA z terenu gminy Wielowieś do roku 2032” (aktualny Program z 2011 roku)	Gieraltowice Opracowano aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w 2023 roku. Wydatkowano środki w wysokości 10 947,00 zł. Na ten cel Gmina uzyskała w wysokości 8 400,00 zł, w ramach ogłoszonego przez Ministra Rozwoju i Technologii konkursu Azbest 2023! Pilchowice Gmina posiada inwentaryzację azbestu, która została zaktualizowana w 2023 roku. Sośnicowice W 2023 roku uchwałą nr LXII/479/2023 z dnia 28.06.2023 przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sośnicowice - aktualizacja 2023”. Wielowieś Gmina w 2024 r. wykonała aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz aktualizację Programu Usuwania Azbestu. Pozostałe gminy nie realizowały tego zadania.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
3.	Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco informują mieszkańców o szkodliwości azbestu oraz o możliwości uzyskania dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest.
4.	Przekazywanie właścicielom nieruchomości informacji o obowiązku przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie ich nieruchomości oraz sporządzenia „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania tych wyrobów”, przekazania „oceny” organowi nadzoru budowlanego - zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089) w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach)	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest na bieżąco informują mieszkańców o konieczności sporządzania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Gminy: Gierałtowiec, Pilchowice, Sośnicowice oraz Wielowieś wykonały te obowiązki za mieszkańców przy realizacji inwentaryzacji terenowej.
5.	Sporządzenie wykazu miejsc występowania odpadów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia	Gminy na bieżąco wprowadzają dane do Bazy azbestowej o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz aktualizują te dane po usunięciu tych wyrobów.
6.	Okresowa aktualizacja dokumentów dotyczących zasad usuwania azbestu (zarządzenie / uchwała / regulamin)	Sośnicowice W 2023 roku uchwałą nr LXII/479/2023 z dnia 28.06.2023 przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sośnicowice - aktualizacja 2023”. Wielowieś Gmina w 2024 r. wykonała aktualizację Programu Usuwania Azbestu.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
7.	Sporządzenie wykazu wniosków do bieżącej realizacji z zachowaniem zasady kolejności złożenia wniosków	Zadanie realizowane na bieżąco przez gminy prowadzące dofinansowania do usuwania wyrobów zawierających azbest.
8.	Usunięcie odpadów zawierających azbest.	Gierałtowie W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 11,710 Mg, a w 2024 roku - 15,573 Mg. Knurów W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 6,960 Mg, a w 2024 roku – 7,358 Mg. Pilchowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 3,455 Mg, a w 2024 roku – 4,131 Mg. Pyskowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 6,040 Mg, a w 2024 roku – 6,427 Mg. Rudziniec W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 16,461 Mg, a w 2024 roku – 16,059 Mg. Sośnicowice W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 3,931 Mg, a w 2024 roku – 4,105 Mg. Toszek W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 11,340 Mg, a w 2024 roku – 11,880 Mg. Wielowieś W 2023 roku odebrano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ilości 9,620 Mg, a w 2024 roku – 8,880 Mg.
9.	Sporządzenie i przedłożenie sprawozdania w zakresie: • miejsc i ilości występujących wyrobów zawierających azbest od początku realizacji programu i za dany rok, • ilości miejsc odbioru odpadów zawierających azbest i ilości usuniętych odpadów w okresie i narastająco,	Gminy realizujące zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest podsumowują swoje roczne działania w Raportach o stanie gminy, sporządzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz w raportach z wykonania programu ochrony środowiska.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2024 r.
	poniesionych nakładów na realizację programu w danym okresie i narastająco.	
10.	Opracowanie Raportu z realizacji usuwania azbestu	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego, 2025

Na potrzeby opracowania niniejszego raportu z Aktualizacji Programu usuwania azbestu wykorzystano tabelę wskaźników zamieszczoną w ostatnio przyjętym dokumencie. Wskaźniki te przedstawiają tendencję zmian, jakie następują w cyklach dwuletnich na obszarze powiatu gliwickiego w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

W kolumnach Tabeli nr 21 umieszczono wartości wskaźników z okresu realizacji Programu usuwania azbestu, a następnie porównano je ze stanem aktualnym oraz parametrami uzyskanymi w trakcie poprzednich aktualizacji. Stan aktualny został określony na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz Urzędów Miasta i Gmin.

Tabela 21 Analiza wskaźnikowa realizacji Aktualizacji Programu usuwania azbestu

Wskaźnik monitoringu	Jednostka miary	Stan na rok 2012	Stan na rok 2015	Stan na rok 2020	Stan na rok 2023	Stan na rok 2024
Liczba wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest i odpadów zawierających azbest	szt.	2	1	1	1	1
Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką „azbestową”	szt.	0	0	0	0	1
Wagowa ilość wyrobów pierwotna (aktualna + usunięta)	Mg	6 041,95	5 735,139	6 562,211	6 425,848	6 685,268
Aktualna ilość wagowa wyrobów zawierających azbest	Mg	5 544,75	4 732,97	4 567,28	3 796,299	3 672,860
Ilość usunięta wagowa wyrobów zawierających azbest (narastająco)	Mg	497,20	928,22	1 994,92	2 629,549	3 012,409
Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją „Programu...”	%	8,67	16,17	30,4	40,9	45,06
Nakłady poniesione na usuwanie odpadów zawierających azbest (narastająco)	zł	267 709,72	544 553,60	1 207 327,24	1 643 295,41	b.d.
Ilość zlokalizowanych w powiecie dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest	sztuki	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu gliwickiego, 2025

Z przedstawionych wyżej danych wskaźnikowych wynika, że sukcesywnie prowadzone są działania mające na celu eliminację azbestu z terenu powiatu gliwickiego. Niestety na ten czas tempo prac związanych z usuwaniem tego rakotwórczego tworzywa nie jest zadowalające. Zgodnie z założeniami „Programu usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”, do końca 2020 roku miało zostać usunięte z terenu powiatu gliwickiego 50% zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – wskaźnik ten nie został osiągnięty, likwidacji poddano dopiero 45,06 % zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest. Należy mieć jednak na uwadze, że ilość zinwentaryzowanego azbestu w ostatnim czasie uległa zwiększeniu z uwagi na przyjęcie nowego wskaźnika przeliczeniowego z m² powierzchni wyrobów zawierających azbest na kg.

5. Ocena stopnia realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu gliwickiego według wskaźników.

Na potrzeby oceny stopnia realizacji programu ochrony środowiska w niniejszym Raporcie wykorzystano tabelę wskaźników zamieszczoną w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”. Wielkości wskaźnikowe otrzymane po okresie obowiązywania tego programu, w zestawieniu z wartościami z roku bazowego oraz przyjętymi wartościami docelowymi powinny w klarowny sposób zobrazować zmiany jakie nastąpiły w środowisku naturalnym powiatu gliwickiego. Poniższa tabela nr 22 zawiera 67 wskaźników monitorowania realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030”. Wartości bazowe z roku 2020/2021 zestawiono z tymi uzyskanymi na koniec 2022 roku oraz na koniec 2024 roku, a otrzymane wyniki porównano z wartościami docelowymi dla roku 2030. Porównanie otrzymanych wyników pozwoli na wskazanie czy założony wskaźnik już został osiągnięty, a tym samym czy poczynione działania przyczyniły się do poprawy lub utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego na obszarze powiatu gliwickiego.

Tabela 22 Wskaźniki Realizacji Programu ochrony środowiska

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej (50 µg/m³) w roku kalendarzowym wynosi 35 razy źródło danych: GIOŚ	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): Knurów: 61 dni	brak	pył PM10, pył PM2,5 benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h): Knurów: 42 dni	pył PM10, benzo(a)piren, ozon przekroczenia PM10 (24h) Knurów: 22 dni	↑
2		Ilość stanowisk pomiarowych na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1 (Knurów badane pyły)	co najmniej 2 (pyły PM10, PM2,5, SO ₂ , NO _x , benzen, ozon, CO)	1	1 (Knurów - badany pył zawieszony PM10 oraz benzo(a)piren w PM10)	→
3		Liczba / długość zmodernizowanych odcinków dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych źródło danych: administratorzy dróg	modernizacja: 7 odcinków dróg wojewódzkich 14 odcinków dróg powiatowych 92 odcinki dróg gminnych	wg potrzeb	modernizacja: 4 odcinków dróg powiatowych 32 odcinki dróg gminnych	5 odcinków dróg krajowych, 4 odcinki dróg wojewódzkich, 12 odcinków dróg powiatowych, 80 odcinków dróg gminnych	↑
4		Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie powiatu źródło danych: PKS, prywatni przewoźnicy	3	10-15	42	b.d.	O

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
5		Ilość wymienionych systemów grzewczych na niskoemisyjne źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2 429	wg zgłoszonych wniosków o dotacje	3 278 (narastająco)	5697 (narastająco)	↑
6		Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji źródło danych: Powiat Gliwicki, Gminy powiatu gliwickiego	3 powiatowe, 24 gminne	>27	5 powiatowych 40 gminnych (narastająco)	6 powiatowych 74 gminne (narastająco)	↑
7		Ilość przedsiębiorstw skontrolowanych rocznie w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń odnośnie ochrony powietrza (2019-2021) źródło danych: WIOŚ	20	30	17	b.d.	O
8		Ilość instalacji stosujących niskoemisyjne technologie i OZE źródło danych: dane podmiotów gospodarczych, TAURON	Instalacje fotowoltaiczne: 1 805 osoby fizyczne, 18 na budynkach użyteczności publicznej	przynajmniej podwojenie liczby instalacji OZE	Instalacje fotowoltaiczne: 3 124 osoby fizyczne, 30 na budynkach użyteczności publicznej	7119 instalacji fotowoltaicznych, 4 biogazownie 5 elektrowni wiatrowych 4 instalacje kogeneracyjne	↑
9		Ilość punktów monitoringowych jakości powietrza na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1	2	1	1	→

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
10		Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych w zakresie efektywności energetycznej budynków źródło danych: Powiat Gliwicki, Gminy powiatu gliwickiego	15/rocznie	15/rocznie	kilkanaście	Kilkanaście	→
11		Ilość gmin prowadząca kontrole w zakresie zakazu spalania odpadów źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8	8	→
12		Ilość instalacji OZE w budynkach Użyteczności publicznej i pozostałych obiektach źródło danych: Powiat Gliwicki, Gminy powiatu gliwickiego	Ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 18	Ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 36	Ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 30	Ilość instalacji w budynkach użyteczności publicznej: 32	↑
13		Ilość gmin posiadających aktualne Założenia lub Plany Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8	8	→
14	Ochrona przed hałasem	Liczba badanych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania norm hałasu	10	25	10	b.d.	O
		Ilość przedsiębiorstw w których wykazano naruszenia źródło danych: WIOŚ	1	0	5	b.d.	

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
15		Ilość mieszkańców narażonych na przekroczenia hałasu komunikacyjnego źródło danych: Mapa akustyczna	około 1,5%	zmniejszenie	b.d.	b.d.	O
16		Ilość wydanych decyzji administracyjnych źródło danych: Starostwo Powiatowe w Gliwicach	1	wg potrzeb	1	0	↑
17		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Starostwo Powiatowe w Gliwicach, Gminy powiatu gliwickiego	15/rocznie (w trakcie innych akcji edukacyjnych)	15/rocznie	kilkanaście	Kilkanaście	→
18	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	0	0	→
19	Gospodarowanie wodami	Ilość nowych aktów prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych źródło danych: Wojewoda	0	wg potrzeb	b.d.	1	↑
20		Jakość wód powierzchniowych źródło danych: GIOŚ	3 JCWP stan ekologiczny umiarkowany, dobry i powyżej dobrego 2 JCWP – słaby stan ekologiczny,	przynajmniej poprawa 1 JCWP na stan dobry lub umiarkowany	b.d.	b.d. (Klasyfikacja i ocena stanu wód za lata 2019-2024 zostanie wykonana po koniec 2025 roku)	O

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
			wody powierzchniowe stan zły				
21		Liczba działań z zakresu edukacji ekologicznej źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2/rok	3/rok	kilka	Kilka	→
22		Liczba cieków poddanych konserwacji źródło danych: dane z PGW Wody Polskie / gminy	prace na 22 odcinkach cieków i rzek na długości 70,57 km	wg potrzeb	prace na 27 odcinkach cieków i rzek	Prace na 22 odcinkach rowów i cieków	→
23		Ilość magazynów przeciwpowodziowych źródło danych: Powiat Gliwicki	1	1	1	1	→
24		Liczba dokumentów, w których uwzględniono granice obszarów zagrożenia powodzią źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	100%	wg potrzeb	100%	100%	→
25		Wysokość dotacji przeznaczona dla spółek wodnych źródło danych: Powiat Gliwicki	120 tys. zł	wg potrzeb	120 tys. zł	120 tys. zł	→
26	Gospodarka wodno-ściekowa	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: GUS	396,4 km	400 km	429,3 km	451,6	↑
27		Skanalizowanie powiatu źródło danych: GUS	42,8%	43%	66,3%	66,6%	↑
28		Długość sieci wodociągowej źródło danych: GUS	798,31 km	820 km	819,9 km	839,4 km	↑

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
29		Zwodociągowanie powiatu źródło danych: GUS	98,4%	99%	99,5%	99,5%	↑
30		Ilość realizowanych akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	10/rok	10/rok	kilka	Kilka	→
31		Liczba zbiorników bezodpływowych/ przydomowych oczyszczalni ścieków źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego / GUS	8 889/ 1598	8 000/ 1700	9 282/1 797	9526/2473	↑
32		Liczba kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi źródło danych: WIOŚ, PGW WP	12 kontroli w latach 2019 - 2021	5-10 rocznie	24	b.d.	O
33	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: dane Starostwo, Okręgowy Urząd Górnictwa	0	0	0	0	→
34		ilość obszarów osuwiskowych źródło danych: dane, Starostwo, PIG	30	30	30	30	→
35		ilość terenów zabezpieczonych przed ruchami masowymi źródło danych: dane z gmin i administratorów dróg	0	wg potrzeb	0	1	↑
36	Ochrona gleb	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ODR	5	10	kilka	kilka	→
37		Ilość pobranych próbek do badań odczynu gleb i zasobności w makroelementy	4018	100 na rok	2 646	3 378 (2 lata)	↑

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
		źródło danych: Stacja Chemiczno -Rolnicza					
38		Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	139	30 na rok	54	82	↑
39		Powierzchnia terenów wyłączonych z produkcji rolniczej źródło danych: dane z Starostwa Powiatowego	48,06 ha w latach 2019-2021	wartość zależna od przeznaczenia terenów	60,09 ha (narastająco)	104,80 ha (narastająco)	↑
40		Ilość terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych źródło danych: dane Starostwa Powiatowego	2	0	2	2	→
41		Powierzchnia terenów zdegradowanych i zdewastowanych źródło danych: dane OPI-TPP	1016 ha	mniej	1016 ha	1016 ha	→
42		Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji źródło danych: dane Starostwa Powiatowego (RRW- 11)	417,55 ha	mniej	415,59 ha	407,7334 ha	↑
43	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Ilość gmin, które wykonują roczne sprawozdanie źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8	8	→
44		Ilość gmin, które aktualizują okresowo Program usuwania azbestu źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	8	8	8	8	→
45		Masa odpadów zebranych selektywnie źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	22 399 Mg	przynajmniej 50% odpadów	16 203,287 Mg (dane z 6 gmin)	23 095,649 Mg	↑

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
				komunalnych			
46		Masa komunalnych odpadów zmieszanych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	29 013 Mg	20 000 Mg	23 457,345 Mg (dane z 6 gmin)	27 229,547 Mg	↑
47		Czy przedsiębiorstwa medyczne prowadzą selektywną zbiórkę odpadów medycznych i weterynaryjnych źródło danych: BDO	100%	100%	b.d.	b.d.	O
48		Ilość gmin, które osiągnęły zakładane poziomy odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego źródło danych: dane Gmin powiatu gliwickiego	8	8	8	8	→
49		Ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego, Baza Azbestowa	1 994 Mg	2 200 Mg	2 629,549 Mg	3 012,409 Mg	↑
50		Ilość skontrolowanych przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania odpadami źródło danych: WIOŚ	42	wg potrzeb	21	b.d.	O
51		Ilość przedsiębiorstw w których stwierdzono naruszenia w gospodarowaniu odpadami źródło danych: WIOŚ	12	wg wyników kontroli	13	b.d.	O
52	Ochrona przyrody i krajobrazu	Ilość regionalnych systemów monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności źródło danych: GIOŚ	0	1	0	0	→
53		Ilość placówek dydaktycznych w celu prowadzenia zajęć edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	2	2	2	2	→

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
54		Ilość gmin posiadających MPZP w których uwzględniono ochronę bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	100%	100%	100%	100%	→
55		Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa objętych UPUL źródło danych: Powiat Gliwicki	100%	100%	100%	100%	→
56		Liczba działań w ramach planów zadań ochronnych źródło danych: podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	0	wg potrzeb	0	1	↑
57		Powierzchnia przebudowanych drzewostanów/odnowienia źródło danych: Nadleśnictwa, gminy, właściciele lasów	25 ha	>35	25 ha	502,63 ha (2 lata)	↑
58		Powierzchnia, na której realizowany był program rolno-środowiskowo-klimatyczny (2019-2021) źródło danych: ARiMR	586,63 ha	wg potrzeb	364,55 ha	46,83 ha	↓
59		Powierzchnia obszarów chronionych źródło danych: GUS	7 308	7 308	7 308	7 308	→
60		Liczba gmin na których terenie zlokalizowane są stanowiska Barszczu Sosnowskiego źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego, barszcz.edu.pl	2	0	1	b.d.	O
61		Liczba pomników przyrody na których prowadzono prace pielęgnacyjne	5	wg potrzeb	0	0	↓

L.p.	Obszar interwencji	Wskaźnik					
		Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2020/2021	Wartość docelowa rok 2030	Wartość w 2022 roku	Wartość w 2024 roku	Tendencja zmian
		źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego					
62	Zagrożenia poważnymi awariami	Ilość kontroli/naruszeń w przedsiębiorstwach źródło danych: dane WIOŚ	5/0	3/0	2/1	b.d.	O
63		Ilość kontroli/naruszeń w zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii źródło danych: dane WIOŚ	1/0	1/0	0/0	b.d.	O
64		Ilość jednostek OSP które dostały wsparcie źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	wszystkie	wszystkie	wszystkie	wszystkie	→
65		Ilość poważnych awarii na terenie powiatu źródło danych: WIOŚ	0	0	0	0	→
66		Ilość kontroli transportu substancji niebezpiecznych źródło danych: dane Policja	18	20-30	b.d.	b.d.	O
67		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy powiatu gliwickiego	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt	→

Źródło: opracowano na podstawie danych z uzyskanych w trakcie opracowywania niniejszego raportu oraz Banku Danych Lokalnych GUS, 2025

Legenda:

- ↑ - poprawa wskaźnika
- - wskaźnik na tym samym poziomie
- ↓ - pogorszenie wskaźnika
- O - brak możliwości odniesienia

Analizując zmiany wskaźników w zakresie ochrony powietrza i klimatu można śmiało twierdzić, że tendencja zmian wskaźników w tym obszarze wskazuje na polepszenie się jakości powietrza na terenie powiatu gliwickiego – diametralnie zmniejszyła się ilość dni z przekroczeniem wartości dopuszczalnej dla pyłu zawieszonego PM10. Ponadto zwiększyła się ilość budynków poddanych termomodernizacji, zwiększenie ilości zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła i liczba zamontowanych instalacji OZE, co z pewnością spowoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery i osiągnięcie założonego celu w 2030 roku.

W zakresie ochrony przed hałasem trudno wskazać na tendencję zmian wskaźników obejmujących stosunek ilości kontroli z nieprawidłowościami do wszystkich kontroli przeprowadzonych w zakresie ochrony przed hałasem – brak dostępnych danych w tym zakresie. Mając jednak na uwadze wykonane badania hałasu należy uznać, że na obszarze powiatu gliwickiego ogromne znaczenie ma hałas komunikacyjny na obszarze zabudowanym. W tym zakresie konieczne będzie podjęcie odpowiednich działań zaradczych, aby klimat akustyczny na obszarze powiatu uległ poprawie. Przyczynić się do tego mogą oczywiście przedsięwzięcia związane z modernizacją infrastruktury drogowej.

W wyniku przeprowadzonych badań pól elektromagnetycznych w środowisku nie odnotowano punktów monitoringowych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

W zakresie gospodarowania wodami nie odnotowano zmian względem roku bazowego. Realizacja zaplanowanych zadań w kolejnym okresie raportowania z pewnością spowoduje zmiany i osiągnięcie założonych wartości wskaźników. Wykonanie pełnej analizy klasyfikacji wód powierzchniowych także da jasny sygnał do tego czy stan środowiska wodnego na terenie powiatu uległ poprawie.

Zakresie gospodarki wodno – ściekowej nieznacznie wzrosła długość wykonanej kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. Wzrosły wskaźniki w zakresie zwodociągowania i skanalizowania obszaru powiatu. Z uwagi na nowe budownictwo na obszarach nieskanalizowanych powstaje także coraz więcej zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Realizacja poprawnej gospodarki wodno – ściekowej poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej oraz kontrole na obszarach nieskanalizowanych przyczyni się do zmniejszenia presji wywieranej przez nieczystości ciekłe na stan wód podziemnych i powierzchniowych.

Nie zmieniły się ilości terenów osuwiskowych oraz zagrożonych ruchami masowymi, a nie też nie zidentyfikowano przypadków nielegalnej eksploatacji złóż. Zmniejszyła się także powierzchnia terenów wymagających rekultywacji.

W zakresie ochrony gleb w dalszym ciągu prowadzone są badania odczynu i zasobności gleb w makroelementy a także kontrole stosowania środków ochrony roślin. Cały czas prowadzone są działania promocyjne i edukacyjne dla rolników. W dalszym ciągu w wykazie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi znajdują się dwie lokalizacje.

W zakresie gospodarki odpadami należy zwrócić uwagę, że wzrasta ilość przekazanego do unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest – wskaźnik dla roku bazowego został już osiągnięty. Wszyscy mieszkańcy zostali objęci systemem gospodarki odpadami komunalnymi. Organizowane są akcje edukacyjne w zakresie poprawnej segregacji odpadów. Niestety po zmianie przepisów prawa dotyczących poziomów przewidzianych do osiągnięcia przez gminy w ramach gospodarki odpadami komunalnymi, przeważająca część gmin ma problem z dotrzymaniem tych standardów – wymagane jest podjęcie odpowiednich działań u źródła, aby dostosować gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie powiatu gliwickiego do wymagań prawnych.

W zakresie zasobów przyrodniczych nie uległy zmianie ilości ani powierzchnie obszarów chronionych. W stosunku do roku bazowego zmniejszyła się powierzchnia, na której realizowany był program rolno-środowiskowo- klimatyczny. Zwiększył się z kolei obszar odnowień w lasach państwowych.

Nie uległy znaczącej zmianie wskaźniki określone dla zagrożeń poważnymi awariami - ich wielkość utrzymała się na porównywalnym poziomie co w roku bazowym, z uwagi na brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.

6. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na terenie powiatu. Okres raportowania obejmuje lata 2023 – 2024. W tym czasie na terenie powiatu gliwickiego obowiązywał Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie powiatu gliwickiego oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Powiat, a także gminy i podmioty gospodarcze.

Analizując całość przedstawionych w niniejszym raporcie danych należy uznać, że wyznaczony w obowiązującym Programie cel w postaci **Znaczącej poprawy jakości powietrza na obszarze gmin związanej z realizacją kierunków działań naprawczych**, jeszcze nie został w pełni osiągnięty. Pomimo poczynionych licznych działań modernizacyjnych (zakończone termomodernizacje budynków użyteczności publicznej, wymiana nieekologicznych kotłów u mieszkańców) oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, nadal, zgodnie z danymi uzyskanymi w ramach monitoringu jakości powietrza na terenie strefy śląskiej odnotowywane są przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie ilości dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego. Z uwagi na wzrost ilości instalacji wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł można śmiało stwierdzić, że utrzymanie takiego kierunku pozwoli na osiągnięcie założonego celu w postaci **Realizacji racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami**.

W zakresie ochrony przed hałasem wyznaczono cel w postaci **Poprawy i utrzymania dobrego stanu akustycznego środowiska**. Cel ten, pomimo zrealizowania licznych działań związanych ze zmniejszeniem uciążliwości akustycznej, przede wszystkim poprzez modernizację infrastruktury komunikacyjnej, może być trudny do osiągnięcia. W dalszym ciągu odnotowywane są obszary gdzie w ramach monitoringu środowiska czy wykonanych map akustycznych przy drogach stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej dźwięku w środowisku.

W zakresie pól elektromagnetycznych wyznaczono cel w postaci **Utrzymania wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach**, który został osiągnięty – przeprowadzone badania monitoringowe bezpośrednio na terenie powiatu gliwickiego wskazują na dochowanie wartości dopuszczalnym PEM w środowisku.

Dla gospodarowania wodami oraz gospodarki wodno – ściekowej wyznaczono wspólny cel w postaci **Systemu zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód**. Prowadzenie prac związanych z budową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rozwojem indywidualnych systemów oczyszczania, likwidacji zbiorników bezodpływowych oraz ciągłe prowadzenia działań kontrolnych w zakresie prawidłowej gospodarki nieczystościami ciekłymi, pozwoli w perspektywie długofalowej na osiągnięcie tego celu. Weryfikacja nastąpi po przeprowadzeniu pełnego monitoringu stanu wód powierzchniowych na terenie powiatu gliwickiego.

W zakresie gospodarki zasobami geologicznymi wyznaczono cel w postaci **Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami złóż kopalin oraz udokumentowanych wód podziemnych**. Mając na względzie pozyskane dane w zakresie realizacji zadań zaplanowanych do realizacji można uznać, że cel ten zostanie osiągnięty na zakończenie okresu obowiązywania Programu.

Z uwagi na długoterminowe wyłączanie gruntów z produkcji rolnej i leśnej oraz spadek powierzchni terenów rolnych objętych pakietami rolno – środowiskowo – klimatycznymi, trudno stwierdzić jednoznacznie czy na koniec obowiązywania programu cel w postaci **Ochrony i zapewnienia właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi** zostanie zrealizowany – wszystko zależy od tego jak w kolejnych latach zmniejszać się będzie powierzchnia terenów przeznaczanych na cele inne niż rolne i leśne oraz jak wielkie powierzchnie zostaną zrehabilitowane.

Dla gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów wyznaczono cel w postaci **Racjonalnej gospodarki odpadami**. Od początku obowiązywania systemu gospodarki odpadami gminy powiatu gliwickiego prowadzą działania edukacyjne w zakresie prawidłowej segregacji. Ponadto sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usuwania wyrobów zawierających azbest, wobec czego należy uznać, że wyznaczony cel zostanie, na koniec obowiązywania Programu z 2022 roku, osiągnięty.

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu wyznaczono cel w postaci **Zachowania, odtworzenia i zrównoważonego użytkowania bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrony krajobrazu**, w ramach których zrealizowano działania, które w niewielkim stopniu negatywnie wpływają na stan zasobów przyrody (głównie usuwanie drzew), jednak podjęte działania zaradcze (głównie odnowienia terenów leśnych) pozwalają na wskazanie, że cel ten w pełni zostanie osiągnięty.

W zakresie poważnych awarii wyznaczono cele w postaci **Przeciwdziałania awariom instalacji przemysłowych** oraz **Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska**. Z uwagi na brak wystąpienia w okresie obowiązywania Programu zdarzenia o charakterze poważnej awarii przemysłowej należy uznać, że cele ten zostaną w pełni osiągnięte.

Głównymi zadaniami realizowanymi na obszarze powiatu były działania związane z modernizacją, przebudową remontami dróg powiatowych i gminnych. Prowadzono także działania termomodernizacyjne, których głównym założeniem jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło przez budynki. Praktycznie w każdej gminie powiatu udało się wprowadzić system dotowania do wymiany niskosprawnych kotłów na paliwo stałe – na obszarze powiatu mieszkańcy bardzo chętnie korzystali z takiej pomocy. Poprzez akcje informacyjne rośnie świadomość mieszkańców w zakresie skutków jakie niesie za sobą spalanie złej jakości paliwa oraz śmieci w indywidualnych kotłach, a także wzrasta świadomość dotycząca wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy szkodliwości wyrobów azbestowych.

Na realizację zadań ujętych w Programie Powiat Gliwicki przeznaczał środki finansowe, z czego znaczna część poniesionych nakładów była współfinansowana ze środków pochodzących z gminy wchodzących w skład powiatu, budżetu Państwa, środków pozyskanych z Unii Europejskiej oraz środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.